

INVESTICE do umění

Útěk do přírody

Je land art protest proti komercializaci umění, nebo jen arogance a nabubřelost?

Síla sběratelů

Hodnotu umělce určuje uznávaný sběratel, miní kurátorka Charlotta Kotíková.

Pevnost pro umění

Nedobytný depozit pro umělecké sbírky kombinuje špičkové technologie.

MAGNUS ART
GALERIE J&T BANKY

JEZDEC

**Výstava
soukromé sbírky
Josefa Maixnera**

**1. 3.–27. 5. 2023
po–so 12–20
vstup volný**

Sokolovská 700/113a, Praha 8
www.galeriemagnusart.cz

Petrbok ■ Tíneř ■ Hulačová
Sopko ■ Hosnedlová
Parasková ■ Maceková ■ Skála
Hosnedl ■ Netolická ■ Janovský
Masker ■ Tomáš ■ Merta
Čížmár ■ Reichel ■ Nepraš
Al-Mukhtarová ■ Meduna
Gírša ■ Malínová ■ Kotrba
Blabolilová ■ Maláč
Sceranková ■ Dvořák ■ Stratil
Houdek ■ Kovařík ■ Marek

Tvorba v krajině

04-08

Jako reakce na umění vznikající pro komerční účely se v šedesátých letech minulého století zformoval směr land art. Ten momentálně opět ožívá.

Trendy v investicích

09

Vloni prodej umění v Česku trhal rekordy. Dle odborníků z J&T se velmi pravděpodobně úspěch letos zopakuje.

Cena sbírky

10-13

Bez opravdového zájmu o umění se kvalitní sbírka buduje jen těžko, říká v rozhovoru Charlotta Kotíková.

Ochrana umění

14-17

Kousek za Prahou stojí nedobytná pevnost pro unikátní sbírky. Jak funguje, si ověřila naše redaktorka.

Česká scéna

18-20

Co je v kurzu a kdo se v současném umění nejlépe prodává, rozvedla kurátorka Martina Zátorská.

Kam za výstavou

22-23

Který autor vnímá lidi jako monstra? A koho inspirovala pořekadla a výroky inspirované srdcem? Vše se dozvíte v našich tipech.

Aukční domy

24-34

Jaké lahůdky hodlají aukční síně zařadit do dražeb i jak se jim dařilo v loňském roce, najdete v katalogu.

Land art. Přírodě naproti, nebo navzdory?

Tvůrci spojení s uměleckým hnutím land art od 60. let utíkali z galerijních prostor do odlehlých míst, kde u jezer či v pouštích „sochali“ svá díla z bahna či kamení, kromě jiného také na protest proti stavu uměleckého prostředí. Land art se vrací do módy, proměnil vnímání sochařství i umění obecně, ale přinesl také nové úvahy nad povahou sběratelství.

V itální chlapík s prošedivělými vlasy hovoří ke školákům, kteří mu visí na rtech. „Ucítíte pod nohama vlny. Bude to strašidelné. Skoro jako byste chodili po vodě,“ představuje umělec Christo v jedné scéně z pět let starého dokumentu Christo: Chůze po vodě svou nejnovější instalaci. To, co popisuje, je tříkilometrová konstrukce, která má vzniknout na jezeře Iseo na úpatí Alp v severní Itálii. Jakýsi plovoucí chodník, jenž má parametry monumentálního uměleckého díla i události schopné přitáhnout média i davy.

Christo patří k průkopníkům takzvaného land artu a ostatně i toto dílo chtěl původně zhmotnit už v 70. letech, kdy se toto hnutí teprve rozvíjelo. Nejprve v Argentině, ale nedostal povolení. Znovu to zkoušel v roce 1997 v Tokiu. Opět nezískal povolení. Vlastně na většinu ze svých více než padesáti instalací nedostal svolení. A právě na Christově tvorbě se dobře odráží vývoj i některé paradoxy uměleckého hnutí, které se aktuálně opět těší velkému zájmu.

Land art patří podle mnoha kurátorů a odborníků k těm nejvíce rezonujícím trendům, na něž se momentálně soustřeďuje pozornost sběratelů a celého uměleckého prostředí. Například kurátorka newyorského The Bronx Museum Eileen Jeng Lynchová předvídá, že land art a spolu s ním tvorba domorodých umělců a takzvané imerzivní praktiky, které vtahují diváky a dělají z nich součást díla, budou v letošním roce ve středu pozornosti.

Z galerií do pouští

Na konci 60. let se řada newyorských umělců vydala mimo bezpečí bílých zdí galerií ve čtvrti Soho a začali svá díla tvořit v horách a pouštích Nevady, Utahu, Arizony či Nového Mexika. Místo štětců a dlát používali jako své pracovní nástroje krumpáče, rypadla či bagry. Materiálem nebylo plátno, ale samotná krajina, horizont či eroze půdy. Vznikající kruhy a spirály navazovaly na aktuální minimalistické hnutí v moderním umění, ale zároveň se vracely k romantismu i k inspiraci myšlením primitivních kultur a úvahám o mytické povaze krajiny. Šlo tedy mimo

jiné o svébytné pokračování krajinomalby 18. či 19. století. Děť, jaká malovali Caspar David Friedrich či William Turner. Zároveň se v těch dílech ozývala zkušenost s obřimi megality.

Například Robert Smithson v dubnu 1970 vyrazil ke břehu Velkého solného jezera v Utahu a začal tu „sochat“ s pomocí těžké techniky. S její pomocí přesunul 6650 tun kamení a zeminy, aby na severovýchodním pobřeží jezera během šesti dní vytvořil obří, 460metrovou spirálu z bahna, krystalů soli a čediče. Pak dva dny rozvažoval a rozhodl se do celého podniku pustit nanovo, neboť nebyl s výsledkem spokojen. Povolal celý tým zpět a další tři dny pokračovali v přesouvání tisíců tun čediče.

Výsledné dílo nazvané Spiral Jetty proměnilo úvahy o tom, co je to socha či sochařství. Už tím, že se umění přesunulo z kontextu galerie do nitra přírody. Land art byl částečně také reakcí na čím dál více komerční povahu uměleckého prostředí v šesté dekádě minulého století. Umělci se vydali do krajiny a vytvářeli díla, která nemohla být komodifikována a v mnoha případech je ani nešlo bez větších obtíží navštívit.

Pro některé umělce šlo o napojení na způsob myšlení primitivních kultur. Paradoxně ale někdy umění, které vzniklo jako odpověď na „zkaženost“ uměleckého prostředí, hlásalo romantický návrat k tradicím, prosazovalo environmentální gesta, dávalo někdy vzniknout obřím monumentům, které šlo snadno chápat také jako zhmotnění lidského velikášství a arogance.

Někteří pionýři land artu však nepotřebovali bagry, týmy spolupracovníků ani tuny tvůrčího materiálu. Třeba nejslavnější britský představitel tohoto hnutí Richard Long, který byl třikrát nominovaný na prestižní Turnerovu cenu a v roce 1989 ji také získal, si v roce 1967 vystačil s vlastníma nohama. Umělec chodil po jednom travnatém poli v kraji Wiltshire v Anglii

Za plovoucím chodníkem, jenž má parametry monumentálního uměleckého díla, stojí umělec Christo.

tam a zpět dostatečně dlouho na to, aby zanechal na zemi viditelnou čáru. Stejně prostě, jak vznikla, ji i nazval: A Line Made by Walking. Podobným příkladem skromné environmentální intervence je o rok mladší dílo Annual Rings od Davida Oppenheima. Ten vyšlapal pomyslné letokruhy do sněhu na hranici Spojených států a Kanady.

Už tehdy tak vznikal určitý rozkol mezi minimalistickými tvůrci a autory jako Smithson či Michael Heizer, kteří se v konturách krajiny rozhodli zanechat mnohem markantnější otisk.

Zasypat diváky hlínou

V roce 1983 umělec Alan Sonfist v knize Art in the Land poprvé shrnul umělecké odvětví zvané eco art. A na výstavě z roku 1992 v Queens Museum of Art nazvané Fragile Ecologies: Contemporary Artists' Interpretations and Solutions byl tento termín poprvé kodifikován. Vychází z hnutí land art z přelomu 60. a 70. let, ale klade důraz především na tu šetrnější, ekologickou linii, kterou – někdy doslova – prošlapali tvůrci jako Richard Long či jeho soupeřník Andy Goldsworthy.

Jejich následovníci se ještě více dotýkají toho, jak nás ovlivňuje přelidnění, urbanizace, klimatická krize. Zmíněný Alan Sonfist se v jednom z klíčových a průkopnických děl své tvorby i celého hnutí nevydal do odlehlých končin, stvořil ho uprostřed Manhattanu. Vzniklo v roce 1965 a existuje dodnes, byť si ho jen málokdo všimne. Sonfist vysadil na ploše zhruba 800 metrů čtverečních původní druhy rostlin a stromů, které tu existovaly před příjezdem Evropanů.

Dnešní tvůrci navazují na tento způsob přímější konfrontace publika se svou tvorbou a často vnášejí land art do prostoru galerií, odkud původně umělci prchali. Například na loňském 59. bienále v Benátkách umělkyně jako Nigerijka Precious Okoyomonová nebo Kolumbijka Delcy Morelo-

sová proměnily výstavní stěny s pomocí půdy, kamení a vegetace. Ale vedle prostoru působily i na smysly diváků – s pomocí poletujících motýlů, speciálních vůní i soch z hlíny a krve. Indonésko-brazilský umělec Daniel Lie ve své ložské instalaci nazvané Unnamed Entities pracoval s látkami, květinami, ale také s balíky slámy a bahnem plným spor a semen, které tu v průběhu výstavy v newyorské galerii New Museum postupně tly.

Tato díla pracují nejen se zemí a zeminou, ale také přemýšlejí o Zemi. Neberou krajinu a přírodu jako něco nekultivovaného, co je třeba civilizovat, vylepšit, dát tomu tvar s pomocí moderních strojů a nástrojů. Naopak vnímají planetu jako něco proměnlivého. Jako sílu, co existuje a vyvíjí se vedle lidstva, nikoli podle jeho představ. „Ztratili jsme veškerou citlivost k prostředí, které nás obklopuje,“ shrnula jednou větou Morelosová étos současného land artu.

Jak sbírat land art?

Původem bulharský umělec Christo, o němž byla řeč v úvodu článku, spolu s manželkou Jeanne-Claude – až do její smrti v roce 2009 – po dekádách pracovali s přírodním i urbanistickým prostorem ještě jinak. Jejich projekty měly též jistý megalomanský aspekt, ale šlo o dočasné intervence, které navíc nevznikaly kdesi na konci světa, ale počítaly s participací diváků. Projekt Floating Piers, o jehož vzniku dokument Christo: Chůze po vodě pojednává, sestával ze 100 tisíc metrů čtverečních žluté látky, kterou nesl speciální systém plovoucích doků tvořených 220 tisíci kostkami polyetylenu. Po vzniklém chodníku mohli návštěvníci po 16 dní kráčet z malého ostrova, kde žilo okolo 2000 obyvatel, na pevninu. Místní tak poprvé mohli vyrazit ze svých domovů nikoli lodí, ale pěšky.

„Tak jako všechny naše projekty, i Floating Piers je zcela zdarma a otevřený veřejnosti,“ poznamenal Christo. „Nejsou tu potřeba lístky, neexistuje otevírací doba, rezervace ani majitelé.“ Tříkilometrový chodník, který se táhl dalších dva a půl kilometru do ulic okolních městeček Sulzano a Peschiera Maraglio, byl poté rozebrán a průmyslově zrecyklován. Další sen, jehož realizace – které se Christova manželka už nedožila – trvala přes 45 let, zmizel. A zůstala jen dokumentace.

Právě fotografie a další materiály představují jeden ze způsobů, jak podobnou tvorbu proměnit v objekty vhodné do galerií a soukromých sbírek. Sám Christo své projekty částečně financuje prodejem kreseb, skic, koláží a dalších přípravných studií. A v jedné scéně snímku je ostatně vidět, jak ho právě příprava jednoho takového katalogu rozčiluje, jak si chce prosadit svou vizi a nehledí na rady spolupracovníků. Tyto dokumentace Christovy tvorby pak prodává galerie Pace, která má v portfoliu ty nejvýznamnější umělce.

Každý z tvůrců land artu má odlišný způsob, jak financovat své projekty. Brit Andy Goldsworthy své odvážné zásahy do přírody dokumentuje a prodává videa i fotografie skrze newyorskou

Galerii Lelong. Ta zastupuje i Američanku Michelle Stuartovou, která se už dekady pohybuje v terénu, kde vytváří svá díla, ale zároveň pracuje i na tvorbě, kterou lze prodat – ať už fotografie, nebo tisky, případně kresby, k nimž využívá hlínu a další materiály z místa vzniku svých projektů. V Kalifornii působící umělec Phillip K. Smith III zase se svými velkými projekty jako třeba The Circle of Land and Sky z roku 2017 pracuje tak, aby pak mohl prodávat jakési zmenšené verze na podobné téma. Když v roce 2013 proměnil budku na vlastním pozemku uprostřed pouště zrcadlovými proužky a vytvořil tak iluzi, že jde o jakousi trojrozměrnou verzi koláže, případně že lze vidět skrze budovu, zpracoval pak původní materiály z tohoto projektu nazvaného Lucid Stead do menších nástěnných „plastik“, které mohl poskytnout sběratelům.

Jedním z paradoxů land artu je fakt, že vznikl na protest proti institucionalizovanému světu umění, ale přitom mnohdy vyžaduje nemalé prostředky k realizaci. Jeho svébytná povaha však nutí také přemýšlet o trochu jiném druhu sběratelství či mecenášství než u běžných uměleckých artefaktů.

Staronoví mecenáši

Když vznikala první velkolepá díla land artu jako Smithsonianovo Spiral Jetty, nebylo nejspíš intencí, aby skončila v majetku nějakého velkého investora. Přesto tuto slavnou provokaci „vlastní“ velká instituce Dia Art Foundation. A další slavné dílo z počátků land artu – velký příkop jménem Double Negative vyhloubený kdesi v nevadské pustině od Michaela Heizera z roku 1968 – „vlastní“ Museum of Contemporary Arts v Los Angeles.

Jak poznamenala kurátorka z Dia Art Foundation Alexis Lowryová před čtyřmi lety na newyorském symposiu nazvaném Collecting the „Uncollectible“: Earth and Site-specific Sculpture, které

“

Noví autoři land artu mnohdy kriticky hledí na vztah k půdě, zemi i historii.

Tříkilometrová konstrukce Floating Piers, která vznikla na jezeře Iseo na úpatí Alp v severní Itálii, lákala média i davu lidí.

se věnovalo právě paradoxům spojeným s investováním do land artu, podobná díla nelze vlastnit v tradičním smyslu slova. Spíše se nabízí hovořit o zvláštním druhu „správcovství“.

Podobná díla mnohdy znamenají užší vztah mezi umělci a investory. Patroni jako Virginia Dwanová či Robert Scull dávali autorům jako Smithson či Heizer nemalé částky na realizaci jejich nákladných zásahů do krajiny a výsledkem nebyla socha v jejich depozitáři, ale jen možnost osobní participace na realizaci, návštěva hotového díla či případná fotodokumentace. Lidé jako Scull – známý hlavně svými sbírkami pop artu a minimalismu – se chovali podobně jako mecenáši v dobách dávno před zrodem moderního umění.

„Podobně jako Rembrandt měli tito moderní příjemci finančních darů bližší vztah, než by měli se sběrateli, kteří pouze nakupují,“ poznamenala před čtyřmi lety historička umění Suzaan Boettgerová na sympoziu Collecting the „Uncollectible“. Stejně jako samotní umělci znovu promýšleli povahu svého umění a jeho vztahu k institucím, i sběratelé se dostávali do nových rolí. Sbírali nikoli hmotné umělecké artefakty, ale spíše zkušenost či zážitek.

Ti nejmovitější, kteří zůstávají obvykle v anonymitě, nacházejí způsob, jak vlastnit „přímo“ ta díla, jimiž se landartisté proslavili. Třeba Andy Goldsworthy má několik podporovatelů, kterým imponují jeho díla natolik, že si nechají postavit vlastní verzi na svém pozemku. Goldsworthy je vedle svých dočasných zásahů do krajiny známý velkými objekty, třeba zdánlivě nekonečně se vinoucími kamennými zdmi, které se vlní parkem, případně přehrazují místní silnice. Když si něco podobného rozhodnete postavit na svém pozemku, jde o dosti odlišnou transakci než se zúčastnit aukce, případně navštívit umělcův ateliér a vybrat si tam díla vhodná do vlastní sbírky. „Máte doma Andyho i jeho tým na hodně dlouhou dobu, to už vám ovlivní život,“ poznamenala pro web Artsy.net kurátorka Mary Sabbatinová z Galerie Lelong, jež Goldsworthyho zastupuje.

Působí to až romanticky, ostatně v duchu některých impulzů estetiky samotného hnutí, které se vrací do přírody po vzoru romantických malířů – hledat nějakou její původní tvář. Přitom jsou ale v pozadí zcela přízemní a praktické aspekty. Land art se od počátku vypořádává s jasně danou maximou, že pokud umění nelze přemístit, nelze ho ani prodat. Dal by se sice prodat samotný pozemek, ale to leckdy nemusí být totéž jako prodat samotné dílo. Například Smithsonův projekt Broken Circle / Spiral Hill z roku 1971 stojí na soukromém pozemku v Nizozemsku. Jeho vlastník Gerard Boer před šesti lety poznamenal pro New York Times, že by zděděný pozemek po otci rád prodal, ale zároveň našel opatrovníka zde stojícího Smithsonova díla – což mohou být dva úplně odlišné úkoly, zájemce o pozemek nemusí mít zájem o umění.

Jindy je vlastnická struktura ještě komplikovanější. Smithsonovo nejslavnější dílo Spiral Jetty sice získala v roce 1999 darem Dia Foundation, ale

Obkličené ostrovy (surrounded islands) jsou také dílem Christa a jeho ženy. Vznikly na začátku osmdesátých let na Floridě.

copyright si ponechali lidé spravující Smithsonův majetek. Navíc pozemek nevlastní nikdo z nich, patří státu Utah a místní správě lesů. A právně je to ještě složitější v případě, kdy třeba Heizer postavil svou sérii Nine Nevada Depressions na vládním pozemku na nevadsko-kalifornské hranici bez povolení. Sice dílo financoval Robert Scull, ale stojí na státním pozemku. Patří tedy tomuto sběrateli, nebo je tato devítka různě se klikatících rýh v zemi ve vlastnictví všech obyvatel Spojených států?

Dnešní návrat land artu či eco artu je mnohdy spojený s umělci pocházejícími z původních etnik či ze zemí s dlouhou historií kolonizace. Jejich díla tak vzdorují tradičním konceptům vlastnictví a obchodování z ještě širších důvodů než tvorba průkopníků tohoto proudu. Noví autoři mnohdy kriticky hledí na vztah k půdě, zemi, historii. Vyzývají jejich díla jen další kolečko nekonečného střetu uměleckých vizí s pragmatickými aspekty uměleckého provozu, nebo mohou pomoci legitimizovat jiný typ sběratelství, založený na komunitním přístupu, crowdfundingu a takzvaném sbírání zážitků, o němž mluvila na newyorském sympoziu historička umění Boettgerová?

Prozatím je objekt visící na zdi či uložený v depozitáři jistotou. A díla velikanů land artu stojí kdesi v pouštích a po dekádách odolávají vlivům počasí, zatímco odborníci či případní „vlastníci“ mohou dumat třeba nad tím, jak dlouho se je vyplatí restaurovat, aby náklady na tuto činnost nepřesáhly hodnotu samotného díla.

Trendy na trhu s uměním pro rok 2023: Zájem o něj v Česku poroste

Je pravděpodobné, že letos čeká aukční trh v Česku unikátní moment. Do dražby totiž vstoupil obraz Oskara Kokoschky s názvem Frau mit dem Sklaven (Žena a otrok) s vyvolávací cenou neuvěřitelných 200 milionů korun. Jelikož se aukce uskuteční až po uzávěrce tohoto magazínu, výsledek zatím neznáme. Přesto je už teď jasné, že půjde o současný rekord tuzemských aukčních domů, pokud najde plátno svého kupce. Jaké budou další klíčové okamžiky letošního trhu s uměním prozradily Anna Pulkertová a Valérie Dvořáková z Art Servisu J&T Banky.

Jaké budou hlavní trendy v segmentu umění, trhu s uměním a ve sběratelství pro rok 2023?

V. D.: Vzhledem k tomu, že ke sběratelství se čím dál častěji dostává mladší generace, lze očekávat, že i nadále porostou specifické segmenty trhu s uměním. Nemám na mysli jen digitální umění, u kterého se to tak nějak očekává, ale i média, která je možné pořídit za nízké částky, a přitom mají silný potenciál. Typicky se to týká fotografie nebo prací na papíře. Kromě toho příští rok očekávám další milník minimálně na českém aukčním trhu.

A. P.: Rovněž se složitou ekonomickou situací poroste i zájem o umění jako alternativní investici. Na trhu pak bude s rostoucí inflací znovu shánka především po historii prověřených jménech, jak už to tak v době krizových scénářů bývá. Věřím ale, že ani současné umění nezůstane stranou. Budou také vznikat nové projekty, které umožní mnoha menším investorům frakční vlastnictví hodnotných uměleckých děl.

Loňský rok byl v prodeji umění rekordní. Bude stejně úspěšný i ten letošní?

A. P.: Věřím, že ano. Ze své praxe mohu říci, že v posledních letech v Česku zájem o umění stále roste. Čím dál tím více lidí vnímá umění jako důležitou součást života. Zvyšuje se i počet sběratelů umění. Mnoho lidí v současné ekonomické situaci chápe umění i jako zajímavou možnost, jak diverzifikovat své investiční portfolio.

V. D.: Až na covidovou výjimku se trh v Česku obecně vyvíjí stále rostoucím směrem. A nevidím jediný důvod, proč by měl stagnovat, nebo dokonce klesat. Zařazení Kokoschkova díla s tak vysokou kladivkovou cenou naznačuje, že i aukční síň si je vědoma velkého sběratelského apetitu.

tu. Umění už v minulosti prokázalo, že je v krizi dobrým uchovatelem peněz, a touto poučkou se evidentně řada investorů řídí i v současné krizi.

Co na letošek v oblasti umění a sběratelství chystá J&T Banka?

V. D.: Vedle výstavních projektů v naší galerii Magnus Art spadá na letošek další, již třetí ročník velké přehlídky současného českého umění J&T Banka Art Index Pop-up. Těšíme se, protože už teď víme, že bude výstava zase jiná než ty předchozí. Opět v netradičních prostorách na počátku září, jen na pár dní, vystavíme to nejzajímavější, co vzniká v ateliérech současných českých umělců, s cílem inspirovat širokou veřejnost k životu s uměním. Po celý rok poběží ale i celá řada dalších projektů. Já osobně se těším především na druhé vydání J&T Banka Art Reportu, který mapuje české sběratelství a trh s uměním.

A. P.: V letošním roce se můžeme vedle toho, co zmínila Valerie, těšit hned na tři výstavy soukromých sbírek v naší galerii Magnus Art. Právě v těchto dnech jsme tam veřejnosti představili sbírku kroměřížského podnikatele Josefa Maixnera, jehož přístup ke sbírání je opravdu unikátní. Už přes šest let každý pátek vyráží do ateliérů českých umělců a buduje svou sbírku. Jak sám říká, kupuje to, co ho oslovuje a co se mu líbí. Určitě se přijďte na výstavu s názvem Jezdec podívat.

Valérie Dvořáková a Anna Pulkertová (zleva) předvídají, že i letošní rok bude z hlediska prodeje umění v Česku výjimečný.

Charlotta Kotíková
stále pracuje v Pra-
ze i New Yorku.

**Peníze by neměly
umělce zotročovat,
omezovat jeho talent**

Do světa umění se **Charlotta Kotíková**, pravnučka prvního československého prezidenta, prakticky narodila. Jak v rozhovoru několikrát zopakovala, sledovat jej je pro ni především nikdy nekončící práce.

V

ýtvarná scéna má pro česko-americkou nezávislou kurátorku Charlottu Kotíkovou jednoznačný přesah. Kultivuje, vrací lidi k humanitním hodnotám, umí nastolit společenské změny. „Umění nemůže skončit, protože ho potřebujeme,“ je přesvědčena. Stejně tak jsou stále lidé, kteří potřebují bytostně tvořit. I za cenu existenčních nejistot.

Někde jsem slyšela, že nesouhlasíte se světem orientovaným jen na peníze. Jak je to ale třeba právě v umění?

To jsou příliš silná slova, protože umění peníze potřebuje. Umělci skutečně nemohou pokračovat ve své tvorbě, pokud nemají prostředky. Potřebují si nakoupit materiál, zaplatit ateliér. K tomu jsou důležití sběratelé, mecenáši nebo zkrátka instituce, které se o umělce zajímají. A jejich finanční prostředky. Naše společnost je založena na výměně peněz. Na druhou stranu si myslím, že by měla mít určité meze, aby komercializace nepotlačila talent umělce. Mluvíme teď o mladých umělcích, u kterých sběratelé, další umělce i galeristy upoutá určitý moment. Svůdnost. Nová myšlenka, která způsobí úspěch, protože odpovídá momentu doby, kdy se určité

té myšlenky rodí a umění na ně reaguje. Lidi to přitahuje. Ale problém je, když si umělec řekne: „Mně se to líbí, lidem se to líbí. Dá se to prodat; tak proč bych to nedělal dál?“ Pak kvůli tomu nezkusí všechny svoje možnosti. Úspěch se paradoxně stane negativním, protože ho v určitém momentu zarazí.

Omezí jeho tvůrčí potenciál?

Může to vést k tomu, že nedocílí potenciálu, který v něm je. Z toho důvodu je to komplikovaná záležitost. Často tento moment určují právě peníze. Protože samozřejmě každý máme radost, když si můžeme nechat opravit pračku, koupit nové auto a tak dále. Obzvlášť mladí lidé, kteří si zajišťují svoji existenci, nemohou být negativní k penězům. Ale nic by se nemělo přehánět. Je důležité znát meze, kdy už finance umělce zotročují.

Jak se tomu dá zamezit?

V této chvíli je důležitá role reprezentanta umělce. Poradce nebo mentora, galeristy, který to vidí a měl by říct: „Počkej, vím, že tohle můžu prodat, ale ty bys měl zkusit i něco jiného.“ A doporučit

Charlotta Kotiková

Je dcerou vnučky
Tomáše Garrigua
Masaryka Herberthy
Masarykové
a kunsthistorika
Emanuela Pocheho.

V roce 1970 emigrovala
se synem a manželem
do USA. Následně začala
pracovat jako stážistka
v Albright-Knox Art
Gallery v Buffalu. Po 13
letech se s rodinou
přestěhovala do New
Yorku, kde získala místo
v muzeu výtvarného
umění v Brooklynu.
Postupně se
vypracovala na hlavní
kurátorku muzea.

V současné době působí
jako nezávislá kurátorka
v USA i v Česku.
V Praze spolupracuje
s organizací, které
podporují mladé umělce.
Například s Cenou
Jindřicha Chalupského.

“

Hodnoty
ve světě
umění
nastavují
významní
sběratelé.
Výběrem
inspirují
ostatní.

mu ještě jinou cestu. Tím umělce posunou do další roviny vývoje. Spoluvytváří uměleckou osobnost, která může výhledově stále stoupat. A tedy mít i vyšší zisk, což je pak výhodné pro všechny.

V předchozích rozhovorech jste zmínila, že někdy spolupráce s umělci, kteří vypadají nadějně, nakonec nevyjde. Čím to je?

To se stane všem. Největším galeristům i sběratelům. Lidem, kteří opravdu tráví hodiny, dny a roky chozením po výstavách, pozorují vývoj umělců. Někdy máte zkrátka pocit, že je v někom opravdu velký náboj. Stejně tak v jeho práci. Jenže ono to najednou rychle vyšumí. Náboj zmizí.

Jaký vliv mají na úspěch umělce a ceny jeho děl sběratelé?

Významní sběratelé v celém světě umění nastavují určité hodnoty. Když určitý sběratel něco koupí a vidí to jiný známý sběratel, cena díla dotyčného umělce vzroste. Protože roste i poptávka dalších sběratelů. I ostatní skupina sběratelů umění se najednou snaží získat dílo stejného umělce. Jeho jméno se začne objevovat všude. Jenže než se stane takovýmto top sběratelem, strávíte hodiny a dny chozením po výstavách. Zejména po malých galeriích, kde to celé začíná. Následně pokračujete do středních, velkých i do muzeí. Umění je obrovská práce. Nejsou to jen hezké obrázky. Sběratelé mu věnují každou volnou chvíli. Neexistuje, že by jeli třeba na víkend na chatu. Nejprve musíte vědět co nejvíce.

Až poté můžete odhadnout kvalitu?

Opravdu se pozorně díváte, analyzujete. Sledujete historii umělce, jeho charakter, práci, jednotlivá díla, kompozici, barvy. Vidíte ho pracovat v ateliéru. Následně skutečně pečlivě přemýšlíte. Zvažujete autorovy hodnoty, ale i nedostatky. Případnou absenci jiných hodnot. Až poté se můžete odvážit říct, že umělec má budoucnost. Ale to se nestane přes noc. Ne každému se líbí všechno. Každý máme jiný styl. Ale je třeba se dozvědět o tématu, které se vám líbí, co nejvíce. Potom do něj teprve investovat. Ideální je začít s menšími díly. S koupí něčeho, co vám úplně nezruinuje konto. Protože ze začátku ještě nemáte žádnou garanci.

Je složitější sbírat současné umění? To starší už přece jen bylo definováno.

Současné umění je hodně subjektivní a vy musíte mít odvahu přiznat, že se vám něco líbí. Sbírat současné umění je trochu riskantní záležitost. Někteří sběratelé ho ale nakupují právě proto, že je to vzrušující. Trochu jako obchodování na burze. Opravdu můžete peníze ztratit. Proto je lepší být opatrný. Ale to nadšení, očekávání toho, co se stane, jak se to vyvine. Rozumím tomu, protože to taky tak mám. Do menších galerií chodím právě proto, že tam mám možnost objevovat věci, které neznám. Můžu si to ale svým způsobem už dovolit. Viděla jsem takové množství děl, že neudělám tolik chyb jako začátečník. Ten by se měl zpočátku raději spoléhat na etablované galerie.

Pokud se umělec uchytí u sběratele, který má prestiž, může se stát, že se v budoucnu na trhu znehodnotí? Nebo ho to už drží v určité úrovni?

To je zajímavá věc, protože peníze to trochu manipulují. Když známí sběratelé do umělců a jejich děl nainvestují, samozřejmě ani oni nemají zájem na tom, aby díla podlehla devalvaci. Tedy ceny drží. V podstatě jde o určitou dohodu s reprezentanty umělců a sběratelů. Řekla bych, že v tomto už umělci až tak velkou roli nehrají. Jinak určitá devalvace existuje. Ale spíše než o umělce jde o umělecké styly. Ale následně se to zase vyrovnává.

Co může znehodnotit dílo jednotlivce?

Problémy mohou být u velice žádaných umělců. Když se objeví padělky, lidé začnou být opatrní a celková hodnota díla v různých sbírkách tím může být ovlivněna. Například Jean-Michel Basquiat je autor (americký malíř s haitskými kořeny – pozn. red.), jehož cena je extrémně vysoká. Jenže občas se objeví strašné falzum. Jeho styl napomáhá tomu, že se někdo někde v garáži rozhodne, že padělek udělá. A udělá to tak dobře, že mohou naletět machři. Týká se to ale i starých mistrů. Podobné problémy měl i Vermeer. Mimochodem: I velice dobré galerie mohou naletět. Důležitá galerie v New Yorku takto koupila padělek Pollocka. Byl z toho obrovský skandál. Jenže to bylo tak dobře udělané. Varovným signálem bývá, když někdo řekne, že našel náhodou něco na půdě apod. Je velmi důležité znát historii díla. Ale i komplexní tvorbu autora. Následně se soustředit na každý detail. Pakliže je cokoliv v rozporu, je lepší neriskovat.

Zmínila jste, že umění nejsou jen hezké obrázky. Takže nakupovat jen podle toho, co nám připadá pěkné, není dobrý nápad?

Pokud někde přijdete a líbí se vám třeba nějaké zátiší s kytkou a je to pro vás dostupné, proč ne. Je to pochopitelné. Umění by mělo sloužit, zvláště v takto obtížných dobách, v nichž žijeme, i k tomu, aby nás nejen poučilo, ale i potěšilo. Aby vám opravdu dalo i určité humanistické hodnoty, které jsou velmi důležité. A i když o tom moc nemluvíme, i krása je důležitá. Dojde člověka z negativních myšlenek. Když jste pozitivnější, můžete okolní problémy, ale i ty vaše také řešit pozitivněji. Dovedete k nim daleko lépe přistupovat.

Umění ale není vždy jen líbivé.

Samozřejmě je také umění, které dokumentuje ty nejhorší články nebo momenty v historii. To zase cílí na něco, nad čím je nutné se zamyslet. Aby to třeba bylo možné řešit. To je další velmi důležitá součást uměleckého světa. Umění by neexistovalo, kdyby nebylo zapotřebí. Už když si lidé v pravěku dělali zářezy na pazourku, byl to nějaký způsob vyjádření. Od té doby se to neustále posouvá. Umění nemůže skončit, protože ho potřebujeme. I když si to někdy nepřiznáme.

Potřebujeme ho právě proto, že má přesah?

Umělecký svět mě opravdu fascinuje. Nejen uměním samým, ale vším, čeho se dotýká. Ať jsou to právní, etické či finanční otázky nebo otázky společenské i politické. V podstatě spousta umělců, hlavně kolem smutných událostí Black Lives Matter, se zapojila do politických prací. Ty mají politický obsah a společnost tím opravdu může být velice ovlivněná. I pro ni je reakce umělců na podobné věci důležitá. Mimochodem i tady jsme to zažili. Havel a všichni spisovatelé, výtvarní umělci jako třeba Jiří Kolář také otevírali pole politické změny. I proto je umění důležité. Není sice polopatické, ale nabourává struktury zvnitřku. Člověk začne věci analyzovat a uvědomí si, že tady je nějaký problém. To pak vede ke změně.

Je pravda, že se umělcům v USA začíná složitěji než v Česku?

Rozhodně. Tady umění v daleko větší míře podporuje stát, kraj i města. To v Americe neexistuje. Za posledních deset let se to tam velmi zhoršilo. Umělci musí současně pracovat. Najít si místo. Začínající malíři obvykle malují pokoje nebo domy. Sochaři bývají instalatéri. Ve škole se naučí základy řemesel a ty potom opravdu využívají. Obtížné je ale i získat si prostor na práci. Nějaké studio. Umění je v podstatě sociální záležitost. Jako umělec potřebujete obec dalších umělců, sběratelů, galeristů. To je všechno ve městech. Nemůžete se odstěhovat někam na venkov, když jste neznámý. Začínající umělci si New York musí doslova vytrpět, aby je lidé, kteří se o umění zajímají, začali brát vážně. A New York je tvrdý, protože je tam obrovská soutěživost.

Je tam silná konkurence?

Je tam mnoho nadaných lidí, kteří něco umí a chtějí uspět. Osobní iniciativa je velice důležitá. Ale to i u umělců, kteří mají za sebou řadu výstav a prodejů. Nemohou si dovolit sedět doma, musí být vidět. Je to práce na dvacet čtyři hodin denně. Etablovaný umělec mívá spoustu závazků vůči svým sběratelům. Když pořádá večerní party, na níž jsou vaše obrazy, musíte tam přijít. Ukázat se. Jinak už od vás nic nekoupí.

Není těžké čelit takovému tlaku?

Je. Spousta umělců, kteří by mohli být zajímaví, tento společenský tlak, takovou tu společenskou exponovanost, vzdá. Je to někdy velká škoda. Jenže na to nemají nervy. Být umělcem není jednoduché.

Vy jste do USA emigrovala v sedmdesátých letech z tehdejších normalizačních poměrů. To asi taky nebylo jednoduché uchytit se.

Měla jsem tenkrát obrovskou škálu znalostí. O současném umění jsem věděla o něco méně, protože v tehdejší Československu ho nebylo možné oficiálně studovat. Bylo trochu pod pokličkou. Ale měla jsem znalosti například afrického nebo asijského umění, protože jsem pra-

Začínající umělci v USA si musí New York doslova vytrpět. Rivalita je obrovská.

covala v Národní galerii. V Buffalu, kam jsem nastoupila, byla ale obrovská sbírka současného umění. Já vlastně ani nevěděla, jak ty věci ve světě vypadají. Překvapilo mě, že jsou barevné. Protože v Československu kolovaly jen velmi špatné, šedo-černé xeroxy. Reálně všechno vypadalo úplně jinak.

Na jaké pozici jste v Buffalu začala?

Byla jsem na nejnižším žebříčku pracovníků v galerii. Musela jsem prokázat určité znalosti umění a to se mi nakonec podařilo. Můj první plat byl velmi malý. Postupně jsem ale prošla celou škálou muzejní nomenklatury. Do pozic jako asistent ředitele či ředitel jsem se už ale nehrnula. Tam už se od vás očekává, že budete shánět pro instituce peníze. To mi nikdy nešlo. Nikdy jsem nevěděla, jak to podat, aby někdo přišel třeba s milionem dolarů. Vy si navíc musíte třeba pamatovat i jméno psa dotyčného sběratele. Já to pletla. Vědomě jsem se proto zastavila na pozici vedoucí kurátorky. Věděla jsem, že to je něco, co můžu dělat dobře.

Kde berete stále energii na to, běhat po galeriích, přemísťovat se mezi dvěma kontinenty?

Jsem zvědavá. Zajímá mě, co se děje. Ale třeba v Lower East Side v New Yorku už je těch zajímavých galerií a muzeí tolik, že se to snad celé zvládnout ani nedá. Také kritici se obvykle už soustřeďují jen na jednu oblast.

Jaké mají Američané povědomí o českém umění?

Znají Kupku, více poznávají Evu Koťátkovou, znají Toyen, méně Šimu, někdy i Mančušku. Aby se povědomí o českém umění zvýšilo, je důležité, aby tam nějaký galerista díla přivezl. Aby si troufl, i když je třeba neprodá. Dá se prorazit, i když je to pomalý proces. Čeští umělci mají nevýhodu, že nejsou prezentováni v amerických sběratelských kruzích. Potenciálním zájemcům chybí souvislosti. Pokud se to prolomí, situace se zlepší. Jisté pokusy jsem teď zaznamenala třeba u Hunt Kastner Gallery. Je třeba, aby české umění bylo prezentováno mezinárodně. Čemuž bohužel nepomáhá třeba ani český jazyk. Je to škoda, protože talenty tu jsou.

K USA mě ještě napadá: Váš pradědeček je měl velmi v oblíbě. Ví tam ale ještě někdo, kdo byl Masaryk?

Amerika se velmi rychle mění. Je to neustálý tok. Vše se tam nepřetržitě obnovuje. Nemají sílu paměti, která by je nějakým způsobem vedla k minulosti. Takže Masaryka už neznají. Mimochodem: To bylo moc dobré. Když jsem emigrovala do USA, ptali se mě, odkud jsem. Odpověděla jsem, že z Československa. A jejich reakce byla: „Aha. Tito, Tito.“ Masaryka jsem proto vůbec nezmiňovala. Byla jsem za to vlastně moc ráda. Mohla jsem si vybudovat svoji vlastní pozici bez této rodinné zátěže. Tam to nikoho nezajímalo.

Umění chrání neproniknutelná pevnost. Poznává i to, zda vám v žilách pulzuje krev

Snímač otisků dlaně, který identifikuje, zda se jedná o levou, či pravou ruku a zda v ní pulzuje krev. Šestimístný přístupový kód, jenž se mění po 30 vteřinách. Notifikace v telefonu informující o pohybu. Metrová betonová podlaha. Ventilace, kterou se neprotáhnete ani poslední den předvelikonočního půstu. To je jen částečný výčet bezpečnostních opatření speciálního depozitáře.

Umění má svoji neproniknutelnou pevnost. Profesionální depozitář světové úrovně provozuje v Měsících u Prahy společnost Artex.

„Nejen že mohu změnit, jakou rukou se bude přístup načítat. Ale vlastně vše, co vy teď sledujete, že dělám, může být za hodinu úplně jinak,“ říká mi tajemně René Rohan, jeden ze dvou majitelů společnosti a bývalý člen uměleckého uskupení Kamera skura.

Systém zabezpečení vyvíjely tři na sobě nezávislé firmy. Každá dělala jinou část, takže nikdo nezná celek. Stavební úpravy pak zajišťují ochranu proti vloupání, zatopení a požáru. Depozitář je navíc chráněn tajnými neviditelnými bezpečnostními tlačítky.

Tisíce metrů skladovacích prostor využívají státní instituce, banky přijímající od klientů zá-

stavu v podobě uměleckých děl, exekutoři, kteří potřebují uskladnit zabavený majetek a pomoci s jeho co nejvýhodnějším prodejem, a stále více roste zájem i z řad soukromých sběratelů.

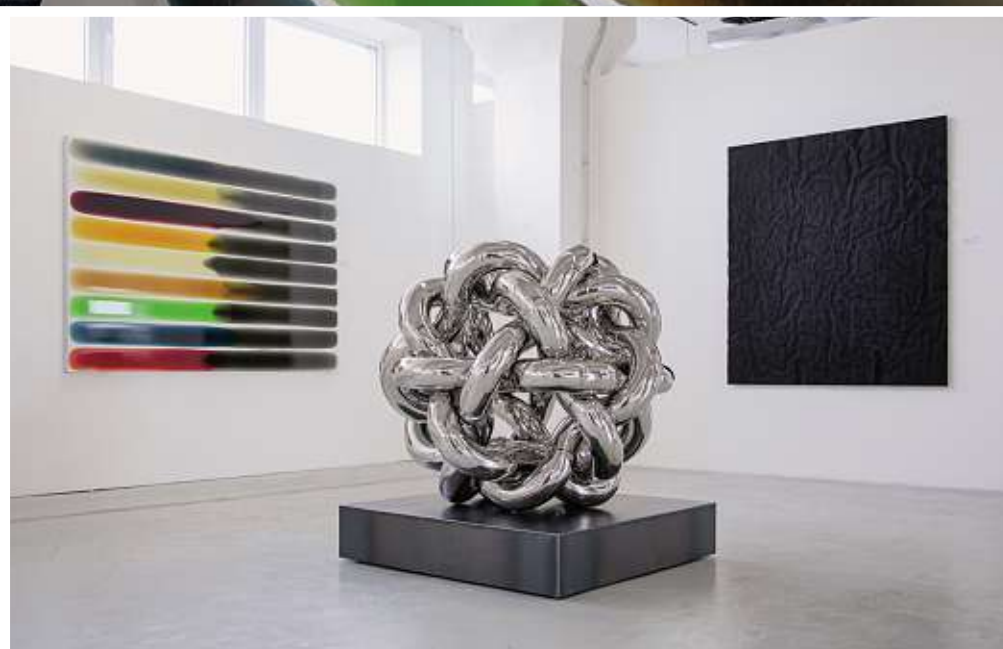
Na polici housle, za rohem Koněv

Nacházíme se v místech s miliardovými poklady, do kterých běžní smrtelníci nemají přístup. Těžko se tu hledá metr čtvereční, na kterém není umělecké dílo. Nejsou tu jen obrazy. V regálu vedle mě je nad sebou naskládáno 400 vzácných houslí, které zde uskladnil jeden z notářů do doby, než se vyřeší dědické řízení, na zemi leží kontroverzní socha maršála Koněva. Nacházejí se zde vzácné tisky Parlamentní knihovny, a co vše se skrývá ve speciálních vysouvacích drátěných regálech, zná jen hrstka vyvolených.

René Rohan je jeden ze dvou majitelů společnosti Artex Art Services a bývalý člen uměleckého uskupení Kamera skura.

Součástí depozitáře je také galerie Artefin. Stejný název má i investiční fond, který jako jediný v ČR investuje do současného umění.

„Řada majitelů si nepřeje zveřejňovat, co zde mají uskladněno. Měli jsme tu ale například Slovanskou epopej i šestapůlmetrový obraz Andyho Warhola v hodnotě 30 milionů dolarů,“ odhalí mi René Rohan.

Ten spolu s Janem Černým, který v Česku vedl jednu z prvních porevolučních galerií MXM, založil v roce 2001 transportní společnost.

„Já jsem měl galerii v Ostravě, Honza v Praze a společně jsme si vyměňovali díla ze svých výstav. Neustále jsme někomu platili za přepravu, a tak jsme se jednoho dne rozhodli, že si je budeme převážet sami,“ vysvětluje René Rohan.

Postupně začali vozit díla i přátelům z řad umělců a galerií. Byznysu se dařilo, proto se mu začali věnovat naplno. Zavřeli své galerie a začali přemýšlet nad vybudováním vlastního malého depozitáře.

„Jenže jsme zjistili, že i ten malý depozitář by stál hodně peněz. Využití jsme navíc měli i pro ten větší. Začali jsme proto hledat investora,“ doplňuje bývalý člen uměleckého uskupení Kamera skura.

Investory se stali Ladislav Ornst a Petr Matuška, zakladatelé fondů Hydrogen 1 a Hydrogen 2, kteří vlastní areál Q Park v Měšicích u Prahy. Nyní místo, kde se nachází největší soukromý umělecký depozitář v Česku.

K jeho vybudování do současné podoby vedla dlouhá cesta. „Několik let jsme s Honzou cestovali po Evropě a navštěvovali různé depozitáře. Byli jsme například v Londýně, Curychu, Vídni. Všude jsme konzultovali bezpečnostní opatření a poslouchali rady, na co si dát pozor. Řešili jsme veškeré detaily včetně toho, jaký máme mít hromosvod,“ pokračuje ve vyprávění dnes již bývalý umělec, který se dříve věnoval intermediaální tvorbě, videu, sochám a instalacím.

Začátky s uměním na dvorku

„Naše začátky, to byla jedna chyba za druhou. Byli jsme vhozeni do vody a museli jsme se naučit plavat. Vzpomínám si na naši první zakázku

Jiří Černický: Druhá sériové vyráběná schizofrenie.

V depozitáři se nachází také kontroverzní socha sovětského maršála Koněva, kterou nechala radnice Prahy 6 odstranit z náměstí v Bubenci.

do Švédska. Koupili jsme si s Honzou sololit, latě a na dvorku sešroubovávali transportní bednu. Byl to takový paskvil, že se rozpadl dřív, než dojel na určené místo.“

„Nebo jsme poslali někoho vyzvednout výstavu, ale jemu se rozbila naše jediná dodávka, tak si na to půjčil privátní vozík. Samozřejmě ho z té výstavy s tím vyhodili,“ vzpomíná René Rohan.

Dnes už jsou vozidla Artexu speciálně vybavena pro přepravu uměleckých předmětů. Mají klimatizovaný nákladní prostor s koberci na stěnách, požární hlásič, alarm a vzduchové odpružení.

„Jakýkoliv náraz může obraz poškodit,“ vysvětluje René Rohan, podle kterého trvá roky, než se člověk v tomto oboru zorientuje.

„Stále jezdíme na konference, kde se řeší nejnovější trendy v balení, používání materiálů, a jak vytvořit stabilní klima v přepravních bednách. Pomáhá nám, že jsme součástí celosvětové logistické sítě certifikovaných dopravců umění ICEFAT, která má nastavené přísné přepravní standardy pro umění. Zvyšuje to naši důvěryhodnost v zemích, kde si myslí, že tu ještě v Česku bydlíme v zemljankách.“

Z původně přepravní firmy o dvou lidech není jen nejzabezpečnější depozitář umění v Česku a speciální přeprava umění. Depozitář tvoří tři haly a součástí areálu je i další budova s galerií Artefin.

René Rohan spolu se zakladateli fondů Hydrogen 1 a Hydrogen 2 založil také investiční fond Artefin, který jako jediný v České republice investuje do současného umění. Minimální hodnota investice je jeden milion korun. Umělecká díla do fondu kvalifikovaných investorů vybírá pětičlenný expertní tým složený z Jana Kudrny, Davida Koreckého, Nicole Stavy, Matyáše Kodla a Barbory Půlpánové.

„Hlavním důvodem založení fondu je, že současné umění je skvělá investice. Výnosy současného umění za posledních 25 let překonaly akciový

index S&P 500 o 174 procent. Dalším důvodem je, abychom mohli aktivně podpořit současnou uměleckou scénu a nejednalo se o mecenášství. Budeme nakupovat díla vybraných umělců, protože chceme, aby mohli v klidu tvořit a nemuseli si dělat starosti, zda mají na zaplacení nájmu, a pomocí výstav a propagace jim pomoci ke zviditelnění a tím i ke zhodnocení děl," vysvětluje mi René Rohan. „Již jsme nakoupili díla za nižší desítky milionů korun, udělali jsme výstavu a nyní tiskneme katalog.“

Současníci plní sklady

Byznysu Rohana s Černým se daří. Počet Čechů, kteří si budují umělecké sbírky, roste. Pomáhá tomu současná krize, kdy lidé hledají způsoby uložení a zhodnocení svých peněz, aby o ně nepřišli vlivem inflace. Umění je protiinflační a navíc stále promovanější.

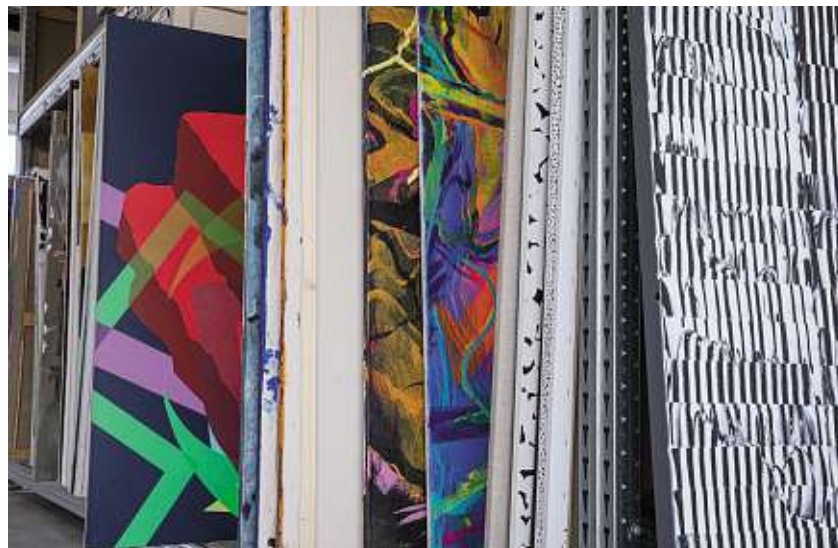
„Je to vidět na aukcích, kde padá jeden aukční rekord za druhým. Lidé potřebují vědět, že kupují něco hodnotného, jehož cena zůstane zachována nebo bude stoupat. A tuhle jistotu jim právě umění dává," je přesvědčen bývalý umělec, který v roce 2003 vystavoval na bienále v Benátkách.

Zvyšující se zájem o současné umění je vidět na změnách skladby depozitáře. „V roce 2017, když jsme začínali, jsme tu neměli téměř žádné současné umění, nyní tvoří přibližně třetinu. To odpovídá i tomu, že se lidé začínají více v umění orientovat," říká René Rohan a radí: „Chovejte se jako vaši dědové. Oni nepřemýšleli nad tím, kolik jednou bude stát Filla, Kupka, Kubišta. Kupovali je, protože se jim líbili. Nekupovali je proto, že budou jednou draží, ale protože to bylo hezké a cenově dostupné.“

„Když si nyní koupím tento nádherný obraz od Iry Svobodové, mám si ho uložit k vám do depozitáře?" ptám se. Odpověď mě překvapí. „U současného umění je to tak půl na půl. Myslím si, že to by mělo především lidi těšit a měli by ho mít doma," doporučuje René Rohan.

Depozitář nabízí několik variant uskladnění uměleckých děl. Tou nejlepší je uložení v uzavíratelných posuvných sítích, skrz která neustále koluje vzduch.

V depozitáři a showroomu si mohou zájemci na ploše 460 m² vybrat z více než 800 uměleckých děl různých autorů.

„Na druhou stranu doma vaříte, všude jsou páry, oleje, v zimě topíte, v létě je byt horký a suchý. Současnému umění to sice zas tolik nevaadí, ale jednou může. Za desítky let se to na obrazu projeví. Hodnotné věci by měly být v depozitáři, aby se chránily pro budoucí generace.“

S obrazy je to jako s riflemi

Prach na umělecká díla v Měsících u Prahy nesedá. Trojitá filtrace na klimatizaci zaručuje, že prašnost se ve speciálních prostorách udržuje na jednom mikrogramu na metr krychlový. V prostorách s hodnotami prašnosti chirurgického sálu se navíc celoročně udržuje stabilní teplota 18 °C a padesátiprocentní vlhkost. Podmínky, které málokdo dokáže doma vytvořit. Pro umělecká díla ideální. Největšími jejich zabijáky jsou totiž šokové změny teploty a vlhkosti. Stačí jen pustit do vyhřátého bytu studený venkovní vzduch.

„Vysvětluji to na příkladu s riflemi, do kterých se po vyprání nemůžete dostat, ale když je chvíli nosíte, propotíte se v nich a jsou vám volné. S plátnem je to podobné. Když je mokré a vyschne, srazí se. Když zvlhne, roztáhne se. A teď si představte, že máte šeps, na tom první malby, nahoře kolorování a laky, které to celé sjednotí. Vlivem šokových změn začne malba prskat a opadávat," říká René Rohan.

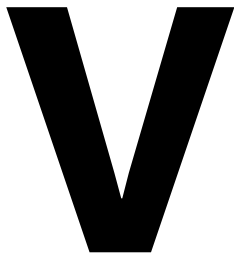
Mimochodem horní část jeho třímetrové sochy Superstar, tedy Ježíše Krista vyobrazeného v podobě gymnasty na kruzích, která před lety v polské Vratislavi vyvolala bouřlivou odezvu, hlídá vstup do jedné z částí depozitáře.

A jaké jsou současné plány Artexu? „Podnikáme kroky k tomu, aby se z části depozitáře stala bezcelní zóna. Na to je ale třeba výjimka od Evropské unie. Také se chceme více soustředit na spolupráci s architekty, aby se umění stalo součástí developerských projektů. V neposlední řadě chceme získat více peněz do fondu, abychom mohli více investovat a dostat české umělce na mezinárodní scénu," uzavírá René Rohan.

Martina Zátorská ve své soukromé galerii Untitled-Art na Malé Straně.

Umění se Martina Zátorská zaslíbila už před lety, když jej studovala v Paříži na Sorbonně. Nejprve o něm několik let psala. V době covidové pandemie si pak otevřela svoji galerii. Současně pracuje jako nezávislá kurátorka. „Jsem pro lidi podporou a zároveň na trhu sháním věci, které jsou těžko dostupné. Dostat se k některým umělcům a jejich dílům je složité,“ vysvětluje, co je mimo jiné náplní jejích aktivit.

**Snažím se
usnadňovat cestu
k nedostupným
a výjimečným dílům**

rámci galerie i kurátorské praxe se zabýváte poválečným až současným uměním. Dá se ale říct, že je nějaký umělecký styl vyložené váš favorit?

Mám ráda umění, které má sílu vtáhnout do obrazu, nechá vás něco prožít, má v sobě nejasnost, konflikt, nutí vás přemýšlet. Něco vyjadřuje a sděluje, ale spíše v obecné rovině, nikoliv popisně a zároveň je to emotivní zážitek. Mám ráda umění, které nese známky vysoké citlivosti a má v sobě život. Nejde jen o to, že někdo něco umí dobře technicky provést. Teď třeba ve své galerii připravuji výstavu kreseb nejznámější české představitelky art brut Anny Zemánkové. Její tvorba se čím dál častěji objevuje v kontextu mezinárodního současného umění. Jako tomu bylo třeba aktuálně v Galerii Rudolfinum, na výstavě Fragilités. Zemánková byla samouk, k umění se dostala až v pozdějším věku, měla v sobě obrovskou sílu, tvorba byla její hnací motor, rituál a pak i smysl života. Ta síla v jejích květinových kresbách zůstala. Dělat silné umění je ale náročná disciplína. Uspěť na trhu s uměním je ještě obtížnější.

Aby umění uspělo, musí být také autentické?

Autenticita ve smyslu pravosti je v umění zásadní hodnotou. Je to jedno z hlavních kritérií v určení hodnoty díla. Dnes už je celkem běžné, že když si koupíte obraz nebo sochu, umělec či galerie vám k tomu vystaví certifikát pravosti. U děl, která se dostávají na trh opakovaně, je pak důležitá takzvaná provenience, která odkrývá, kdo v minulosti dílo vlastnil, kde bylo vystaveno, kde publikováno a podobně. Když má umělec takzvaný catalogue raisonné nebo dobře vedený archiv, je jednodušší pravost doložit. Za každým obrazem je často jedinečný příběh. Je to fascinující.

Nesetkáváte se někdy s tím, že vám lidé říkají, že současnému umění nerozumějí?

Často někdo argumentuje, že by to zvládl jeho pětiletý syn doma v garáži. Tvorba je ale proces a usilovná práce. Uspěť není snadné. Možná to tak působí, protože lidé vidí jen velice úzký segment úspěšných umělců. Ale dostat se do systému trhu je velice obtížné.

Vy jim v tom také pomáháte. Jaké jsou tedy možné cesty?

Trošku jim pomáhám tím, že je vystavuji, nebo doporučím galerii, která by o jejich práci mohla mít

zájem. Většinou se jedná o umělkyně nebo umělce, kteří jsou více či méně etablovaní na trhu. Protože na jedné straně máte umělce, na druhé zase sběratele, kteří umění kupují. A je důležité těmto lidem nabídnout nějakou garanci toho, že si to umělec nerozmyslí a nepůjde po škole dělat úplně něco jiného.

Jak je možné odhadnout úspěšnost umělce do budoucna?

Hodně se dnes mluví o investicích do umění. Určit investiční budoucnost díla nebo umělce je ale poměrně složitá disciplína. Skutečnost, že si koupíte umělecké dílo, neznamená, že je to automaticky dobrá investice. Je dobré, když zájem investovat přichází společně s touhou poznávat umělecký svět doma i v zahraničí. Tím se prohlubuje vaše citlivost a schopnost vnímat, dívat se a vidět. Pokud jste začínající sběratel, je dobré si najít poradce, který vám pomůže zorientovat se na trhu a ukáže vám možné cesty, kudy se vydat. Největší výhodou umění ve srovnání s ostatními investičními komoditami je, že je fyzické, přináší emoce, je s ním spojeno poznání a může být prostředkem pro vyjadřování vaší osobnosti, kromě toho, že vám doma nebo v práci přináší radost.

Jsou v Česku kvalitní aukční domy? Může se na ně zájemce spolehnout?

Mezi aukčními domy je dnes velká konkurence. Ty největší se předhánějí, kdo bude mít větší obrát, díla nejvyšší umělecké kvality od nejžádanějších autorů v Česku, jako jsou František Kupka, Toyen nebo třeba Bohumil Kubišta. V březnové aukci přišel aukční dům Adolf Loos Apartment s nabídkou opravdových mistrů v čele s obrazem Oskara Kokoschky Žena a otrok. Dílo jde do aukce s rekordní vyvolávací cenou 200 milionů korun, bez aukční provize. Aukční dům Kodl, který je doposud jedničkou v českém aukčním prostředí, alespoň co se týče tržeb, se zase nedávno pochlubil prodejem obrazu Bohumila Kubišty za 123 milionů. Český trh má ale také celou řadu menších aukčních domů, které nabízejí kvalitní díla. Například aukční dům Etcetera je vhodnější pro mladší sběratele, nabízí kurátorovaný výběr děl se zaměřením na současné umění a důrazem na kvalitu. Malby Karla Gotta si tam z toho důvodu opravdu nekoupíte.

Martina Zátorská

Nezávislá kurátorka a zakladatelka galerie Untitled-Art (untitled-art.eu)

Pomáhá sběratelům orientovat se ve světě moderního a současného umění. Vyhledává autentická umělecká díla na trhu a podporuje vytváření hodnotných sbírek.

Absolvovala magisterské studium estetiky, teorie a dějin umění na pařížské Sorbonně. V minulosti pracovala v největším vydavatelském domu Le Monde, do českých periodik psala o umění v zahraničí.

“

Je potřeba, aby lidé vnímali galeristu jako někoho, kdo je součástí celého systému.

Jak je možné minimalizovat rizika případné špatné koupě?

Je mnoho faktorů, které je třeba ošetřit. I k tomu umělecký poradce slouží. Nejen že pomůže vybrat dílo na trhu, které má nebo bude mít kulturní hodnotu a je dobrou investicí, ale také pohlídná, že je dílo pravé a nebylo odcizené. Na trhu jsou falza i obrazy konfiskované nacisty nebo komunisty a díla mohou být také kradená. Rizik, zejména v nejdražším segmentu, což je meziválečné umění, je opravdu hodně.

Vy sama působíte i jako kurátorka. Mohou se lidé v takových situacích obrátit i na vás?

Ovšem. Když jsem si v době covidu zakládala vlastní galerii, dělala jsem to s vědomím toho, že než bych zastupovala jednotlivé umělce a pomáhala jim dostávat se do mezinárodních sítí uměleckého provozu a trhu, raději budu fungovat jako nezávislý poradce, který spolupracuje se všemi aktéry trhu. Sběratelům pomáhám vybírat díla z různých zdrojů – ať už jsou to aukce, galerie, případně umělecký ateliér, pokud umělec nemá galerijní zastoupení. Jsem pro lidi podporou a zároveň na trhu sháním věci, které jsou těžko dostupné. Někteří umělci jsou žádaní, ale mají velice málo dostupných děl, nebo je složité se k nim dostat. Snažím se proto cestu k výjimečným nebo nedostupným dílům usnadňovat. Působím jak na českém, tak zahraničním trhu. Znáám dobře prostředí mezinárodního trhu. Žila jsem dlouho ve Francii, pracovala jsem v několika galeriích. Teď se tam zase začínám intenzivněji vracet.

Kdo je aktuálně na českém trhu současným žádaným umělcem?

Nedávno měl krásnou výstavu v pražské DSC Gallery Josef Bolf. Je to velice talentovaný a citlivý autor, který s každou výstavou ukazuje nějaký posun. Malba Daniela Pitína je pro mě vždy velký zážitek. Na mezinárodním trhu se daří i třeba Janu Kalábovi, který vzešel z graffiti scény. V mezinárodním kontextu se také hodně daří Evě Koťátkové a Anně Hulačové. Není to jen proto, že mají talent a tvrdě pracují. Ale také proto, že za nimi stojí galerie, které talent a píli podporují a umožňují jim, aby se jejich díla vystavovala v galeriích i na veletrzích a dostávala se na výstavy do významných muzeí, soukromých i institucionálních sbírek.

Bez dobré galerie je tedy úspěch umělce jen částečný?

Práce galeristů je důležitá. Obzvlášť na českém trhu, který je pořád nerovinný. Je potřeba, aby lidé vnímali galeristu jako někoho, kdo je součástí celého ekosystému. Bez něj by umělec nebyl takto úspěšný. Stejně jako umělci potřebují podporu, potřebují ji také galerie. Galerie nejsou aukční domy. Pomáhají promovat práci umělce na veletrzích, dostávat je do dobrých sbírek. Je to těžká práce, která je dlouhodobá. Je za tím hodně úsilí a je škoda, že lidé tuto práci nevidí.

Obstojí české galerie v zahraniční konkurenci?

Vezmeme-li region střední a východní Evropy, Polsko a Rumunsko mají galerie, kterým se podařilo dostat se na mezinárodní úroveň. Třeba rumunská galerie Plan B je dobrý příklad úspěchu. V Česku je to galerie Hunt Kastner, která má profesionální přístup, dobrý program i výběr umělců a zároveň je jedinou českou galerií, která obstála v přijetí na hlavní veletrh Art Basel. Funguje na mezinárodní úrovni. Pak jsou galerie, které sice nejsou vidět v zahraničí, ale na lokální úrovni odvádějí kvalitní práci, zastupují dobré autory, podporují vzdělávání sběratelů, vydávají krásné knihy a katalogy, síťují v zahraničí. Jmenovitě to jsou určitě třeba Galerie Zdeněk Sklenář, DSC nebo Čermák Eisenkraft. Na mezinárodních veletrzích je taky možné narazit na české, více experimentální galerie, jako třeba galerie Polansky nebo Karpuchina. Ty jsou v zahraničí velmi aktivní.

Pohybujete se často mezi Paříží a Prahou. Liší se nějak francouzský a český umělecký vkus?

Paříž aktuálně zažívá obrovský boom. Stala se gravačním centrem světa umění. I brexit způsobil, že věhlasné londýnské galerie už mají pobočku v Paříži. Zároveň do Paříže vstoupil nejdůležitější už zmiňovaný veletrh umění Art Basel, kam se slétávají sběratelé z celého světa na podzim jako stěhovaví ptáci. Vedle Paříže je v tomto ohledu Praha bohužel periferií. A vždycky bude. Není to srovnatelné. Máme tu lokální trh, který roste. O kvalitě to nic nevypovídá. Pak jsou tu umělci, kterým se daří prosadit se v zahraničí. A když se na mezinárodním trhu etablojí, hodnota jejich děl okamžitě vystřelí. Dostat se na mezinárodní trh je zkrátka meta.

A pokořil ji někdo z mladších tvůrců?

To je třeba případ českého umělce Vojtěcha Kovaříka. Je mladý, třicetiletý, jeho obrazy už se prodávají za stovky tisíc dolarů. V jeho případě byl investiční růst ohromný. Je to proto, že si umělec vzala pod křídla úspěšná galerie, původem brazilská galerie Mendes Woods DM. To způsobilo raketový nárůst hodnoty jeho díla. Kdo si pořídil obraz v době, kdy sotva vyšel ze školy, může se radovat ze zhodnocení.

Ve společnosti se hodně řeší gender. Zasáhla tato problematika i uměleckou sféru?

V rámci genderové rovnosti je aktuálně světový trend, že se dává velký prostor ženám. Doby, kdy ženy nemohly studovat na akademii umění nic jiného než textilní tvorbu, jsou naštěstí dávno pryč. Dnešní trend v umění nesporně nahrává ženám. Je lepší, když jste umělkyně třeba z Portorika, než když jste bílý muž z Evropy. Snaha etablovat povědomí o ženách, které často třeba stály po boku slavnějších mužů, je u nás zřetelná. Krásný příklad je třeba Běla Kolářová, manželka Jiřího Koláře. Zajímavý je případ i Zorky Ságlové, nebo Aleny Kučerové, teď se také hodně mluví o sestřích Květě a Jitce Válových v souvislosti s výstavou jejich životního díla v GASK.

NG F

NÁRODNÍ GALERIE
PRAHA

NATIONAL GALLERY
PRAGUE

7. 12. 2022
– 4. 6. 2023

Moje tělo není ostrov
My Body is Not an Island

Veletržní palác
Trade Fair Palace

Eva
Kořátková

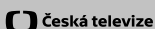
Moje tělo není ostrov

GENERÁLNÍ PARTNER
NÁRODNÍ GALERIE
PRAHA

Za podpory
Supported by

Generální mediální partner
General media partner

Mediální partneři
Media partners

NGPRAGUE.CZ
Národní galerie Praha @
@ngprague @
Klub přátel zdarma

Graphics design © Ondřej Báčor, Martin Uhlíř
Fotografie © Alexandra Váň, 2022

Kam za uměním

Který autor vnímá lidi jako monstra? A koho inspirovala pořekadla a výroky inspirované srdcem? Výběr z aktuální nabídky tuzemských i zahraničních galerií zaostřuje třeba na nové možnosti instalací či neobvyklá uchopení povahy reality. A myslí jak na giganty, tak na outsidersy.

Cameron Tauschke: Valleys of the Heart ►

Oblastní galerie Liberec
do 30. 4. 2023

Takřka na každém obraze původem australského výtvarníka Camerona Tauschkeho, které jsou k vidění v liberecké Oblastní galerii, je srdce. Většinou nikoli jako známý symbol lásky, ale jako realisticky vyobrazený sval pohánějící (nejen) lidské tělo. Cyklus Valleys of the Heart výtvarníka, který žije a tvoří v Berlíně, stojí na jednoduchém konceptu. Autor se inspiruje a nechává se fascinovat pořekadly a známými výroky, které se týkají právě srdce a které už stihly neustálým opakováním zbanálnět. Věty typu „Následujte své srdce.“ či „Ruku na srdce“ mu slouží jako podklad pro zvláštní fiktivní krajiny, které vedle motivu nejdůležitějšího svalu v těle a jeho různých významů spojuje také motiv horolezce. Ten také musí následovat srdce, aby dosáhl náročného cíle. Vedle vlastních příběhů zakomponovává do svých děl také citace z pop kultury či filmu. Výsledkem jsou obrazy, které hledají cesty od nejistoty dneška ve futuristických vizích i v hlubinách minulosti.

◀ HOW CAN I HELP YOU?

Dox, Praha
do 20. 8. 2023

Prosлавil se složitými, přesto svou povahou často pokoutnými, až záludnými instalacemi a objekty. Když se galerijním prostorem rozléhaly podivné rány, jistě někde v koutě stála drobná postavička od Kryštofa Kintery a setrvala tloukla hlavou o stěnu. Ale Kinterova nová výstava neobsahuje tohoto slavného hošíka s kapucí ani upovídané „sošky“ z další jeho známé série Mluviči. Aktuální přehlídka ukazuje, co si jeden z nejznámějších současných českých umělců představuje pod slovem kresba. Těm se příležitostně věnuje už téměř dvě dekády a představují protipól jeho náročných instalací. Technicky vzato to nejsou kresby, ale spíše koláže či asambláže, složené z těch nejběžnějších předmětů a nápisů; jde o zachycení momentálních nápadů, o jakési „deníkové záznamy“. Stačí kus prkna, dva hřebíky a holá věta, rozbitá televizní obrazovka či posmutnělá zmačkaná plechovka, která hlásá do světa, že se každý den zkouší zase dát do kupy. I v těchto drobných „črtách“ je znát typický hravý, ironický, podvrtný styl Kintery tvorby.

◀ Alex Katz. Cool Painting

Albertina modern, Vídeň
do 9. 7. 2023

Mezi svými dobře zaopatřenými přáteli i v krajině amerického státu Maine našel malíř Alex Katz „materiál“, z níž vznikla jeho díla označovaná jako „cool malby“. Tak jako Miles Davis založil „cool jazz“ na ležérním tempu, Katz maloval svá díla opatřená touto obtížně přeložitelnou nálepkou na estetice stoických tváří, na výrazných barvách a napětí mezi jasnou stylizací a doteky optiky fotografického média. Katz maloval až umělehmotný svět společenské smetánky; byť se často jednalo o jeho přátele a známé osobnosti, na jeho obrazech byla vždy patrná distancovanost nezúčastněného pozorovatele. Ještě než se objevil pop art, vnesl Katz do své zdánlivě čisté figurativní tvorby podobné nálady a také nezvyklou porci abstrakce. Proslavil se v 70. letech a aktuální výstava dokládá, proč právě on může být klíčovou postavou v pochopení toho, co je současné umění.

Jakub Hošek: Clairvoyant ▶

Galerie Kostka, Praha
3. 3. – 14. 5. 2023

Ve své tvorbě vychází z rozličných subkulturních artefaktů. Do malby Jakuba Hoška se promítá estetika plakátů, obalů vinylů i skateboardových desek, ale také komiksy, punk a jasné barvy i ostré tvary přiznávající vliv graffiti. Ten se projevuje i důrazem na písmo, s rozpětím od kaligrafie až k výrazně stylizovaným tvarům připomínajícím loga metalových kapel. Hošek ostatně podobu těchto subkultur sám aktivně ovlivňuje coby organizátor hudebních akcí i kurátor a provozatel galerie A. M. 180. Absolvent ateliéru malby Vladimíra Skrepla na pražské AVU na své nové sólové výstavě představuje výběr z tvorby poslední dekády. Jeho obrazy v poslední době potměněly, ve výjevech mnohdy až hororového ražení se objevují environmentální témata či varovné signály blížící se apokalypsy. Hoškovy obrazy už nejsou tak násilné jako dříve, objevují se na nich sice zombie či tvorové připomínající strašidla z nějakých asijských mytologií, ale také z nich sálá pocit, že monstry jsme na této planetě hlavně my sami.

◀ Bez sentimentu

Dox, Praha
do 21. 5. 2023

Patřil k nejpozoruhodnějším outsiderům české výtvarné scény. Předloni zesnulý Tomáš Měšťánek se dobrovolně držel stranou „velkého kulturního dění“ a ve své dílně v Uherském Hradišti maloval hrdiny, kteří se vlastně podobali jemu samému. Po desítkách, po stovkách. S neutuchající energií črtal silné svérázné jedince, kteří bojují s nepřízní osudu, ať už to byli opilci potulující se prázdnými ulicemi, krásy v nesnázích nebo donkichotovské typy. Inspiroval se velikány světové malby – Caravagiem, Toulouse-Lautrecem či Van Goghem – i vlastní zkušeností boxera. Měšťánek se neohlížel na trendy, maloval, co se mu líbilo. Byl to jeden z těch ryzích umělců, kteří tvoří prostě proto, že musí. Bez ohledu na to, zda a kdy jeho dílo někdo vystaví.

Na již 16. aukci Etcetera nebudou chybět díla Michala Pěchoučka a Rudi Kovala

AUČNÍ DŮM A GALERII ČEKÁ JIŽ 16. AUČE SOUČASNÉHO A POVÁLEČNÉHO UMĚNÍ. ETCETERA BUDE LETOS POŘÁDAT TAKÉ ŘADU VÝSTAV. „PRVNÍ Z PŘIPRAVOVANÝCH AKCÍ V POŘADÍ BUDE VÝSTAVA SPOLUZAKLADATELE KLUBU KONKRETISTŮ JIŘÍHO HILMARA, KTERÁ BUDE ZAMĚŘENÁ PRIMÁRNĚ NA JEHO DŘEVĚNÉ OBJEKTY A RELIÉFY,“ ŘÍKÁ SPOLUMAJITELKA SPOLEČNOSTI PAVLA KOSAŘ.

Jak se vašemu aukčnímu domu a galerii vloni dařilo?

Loňský rok byl pro naši galerii velmi hektický. Tradičně jsme pořádali dvě aukce poválečného a současného umění a stihli jsme i představit devět výstav. Náš výstavní program je rozdělen mezi etablované a mladé autory. U etablovaných autorů je jejich tvorba už prakticky uzavřena, a jádro takových výstav tak tvoří práce buď z jejich pozůstalostí, či soukromých sbírek. V protikladu k tomu stojí autoři střední i nejmladší generace. Velký zájem v loňském roce například vzbudila výstava Jiřího Staňky, u jejíž příležitosti jsme pokřtili i první rozsáhlejší Staňkův katalog připravovaný společně se studiem Aparat. V galerii jsme také představili soukromou sbírku JANEZ. Naší nejnavštěvovanější výstavou loňského roku byla výstava fotografky Dity Pepe s názvem Hranice lásky. Během ní jsme uvedli i její autorskou knihu, která vznikla v rámci jejího doktorského studia a mapuje téma lásky z několika pohledů.

Na jakém nejzajímavějším projektu jste pracovali?

Momentálně v Galerii hlavního města Prahy, konkrétně v Domě U Kamenného zvonu, probíhá retrospektivní výstava jedné z nejzajímavějších českých umělek 80. a 90. let, Margity Titlové Ylovsky. S Margitou dlouhodobě spolupracujeme a její výstavou jsme otvírali náš pražský prostor, takže jsme se logicky také podíleli na přípravě retrospektivy, kterou jako kurátorka připravovala Magdalena Juříková. Kolega Miroslav Jiřele byl architektem výstavy a s Margitou Titlovou vše několik měsíců intenzivně připravovali a komunikovali. Současně se zahájením výstavy také proběhl křest třídílné monografie, v níž je zdokumentovaná kompletní tvorba této autorky od počátku 80. let až po současnost. Tento monumentální třídílný katalog připravila Etcetera spolu s vydavatelstvím Aparat a Galerií hlavního města Prahy.

Nedávno jste ukončili výstavu Břetislava Malého s názvem „Kde končí řeka a začíná moře?“. Co připravujete dál?

První z připravovaných akcí v pořadí bude výstava spoluzakladatele Klubu konkrétistů Jiřího Hilmara, která bude zaměřená primárně na jeho dřevěné objekty a reliéfy. Z dalších plánovaných výstav bych zmínila výstavu Václava Krůčka chystanou na květen. V ní představíme jeho minimalistické sítě a mřížky z poslední doby. Velmi se těšíme na přípravu společné výstavy Jany Bernartové a Petra Duba. Její součástí bude i uvedení nového rozsáhlého katalogu Petra Duba, na kterém teď intenzivně pracujeme. Tento katalog vzniká ve spolupráci s celou řadou teoretiků a kolegů a povedlo se nám na něj získat i podporu od Magistrátu hlavního města Prahy.

FOTO: ETCETERA

Vaše další aukce proběhne 22. dubna. Co bude lákadlem?

Momentálně jsme s aukčním katalogem i celou aukcí ve fázi přípravy. Skladbu autorů i nabídku děl pečlivě vybíráme s ohledem na celkovou koncepci. Každopádně už teď můžeme prozradit některé autory a autorky, jejichž práce budou určitě součástí nabídky jarní aukce. Patří mezi ně Petr Lysáček, Michal Pěchouček, Natalie Perkoř, Tomáš Absolon, Vendula Chalánková, Patrik Křižák, Břetislav Malý nebo Ira Svobodová. Akce bude také streamovaná online na platformě LiveBid.cz.

ETCETERA

O GALERII

Etcetera Auctions je aukční dům a galerie se zaměřením především na prodej českého současného a poválečného umění. Aukce uměleckých děl probíhají dvakrát do roka. Příští, již šestnáctá aukce proběhne 22. 04. 2023. Etcetera poskytuje komplexní služby spojené s nákupem i prodejem výtvarného umění.

ZAMĚŘENÍ: AUČNÍ DŮM A GALERIE

SPECIALIZACE A ZAMĚŘENÍ: poválečné a současné umění

POČTY VÝSTAVNÍCH/AUČNÍCH AKCÍ ROČNĚ: 6/2

PROVIZE OD NAVRHOVATELE/PRODÁVÁJÍCÍHO: 18 %

PROVIZE OD DRAŽITELE/KUPUJÍCÍHO: 24 %

ETCETERA

ETCETERA AUCTIONS S.R.O.

ADRESA: Hradební 3, 110 00 Praha

TELEFON: +420 773 511 799,
+420 777 074 796

E-MAIL: info@etcetera-auctions.com

www.etcetera-auctions.com

EK014995-2

INFO NA ETCETERAART.COM A LIVEBID.CZ

ETCETERA 16 22. DUBNA 2023 POST-WAR & CONTEMPORARY ART AUCTION

PETR LYSÁČEK, CHARISMATIC, 2009

ETCETERA ART HRADEBNÍ 3 PHA

Dorotheum připravuje sérii aukcí. V nabídce budou opět exkluzivní kusy

LETOŠNÍ ROK SE BUDE PRO DOROTHEUM ODEHRÁVAT OPĚT VE ZNAMENÍ ŘADY AUČÍ. V DRAŽBĚ OBRAZŮ 19. STOLETÍ CHYSTÁ NAPŘÍKLAD SPECIÁLNÍ „LAHŮDKU“ – NÁDHERNÝ A ROZMĚRNÝ OBRAZ EUGENA VON BLAASE. „PRO ČESKÉ ZÁKAZNÍKY BUDOU ATRAKTIVNĚJŠÍ SPÍŠE JMÉNA JAKO GABRIEL VON MAX ČI ALOIS KALVODA, JEJICHŽ KRÁSNÁ DÍLA NABÍDNEME V TĚŽE AUČI,“ LÁKÁ ŘEDITEL PRAŽSKÉ REPREZENTAČNÍ KANCELÁŘE AUČNÍHO DOMU DOROTHEUM MICHAL ŠIMEK.

Jak úspěšný byl váš loňský rok?

Pro náš aukční dům byl tím nejúspěšnějším v dosavadní historii. Podařilo se nám dosáhnout nejen rekordního obrátu, převyšujícího 200 milionů eur, ale také řady skvělých prodejů. Mezi starými mistry to byla Tizianova Kající se Máří Magdalena, která se v naší květnové aukci starých mistrů prodala za 4,8 milionu eur, či Madona s Ježíšem od Giovanniho Belliniho za 1,4 milionu eur, kterou jsme nabídli v podzimní aukci starých mistrů v rámci našeho Classic Week.

Zvýšil se počet akvizic z Česka do vašich vídeňských aukcí?

Ano, i pro nás v Praze byl loňský rok ještě úspěšnější než ten předešlý. A tak jsme díky několika významným akvizicím zaznamenali další nárůst jak co do počtu položek, tak co do výše dosažených cen za akvizice z ČR. Velmi mě potěšilo, že se nám podařilo získat už druhý obraz Alfonse Waldeho, jednoho z nejžádanějších jmen rakouské moderny. Velkou radostí bylo vidět tento obraz na obálce katalogu naší aukce moderního umění, stejně jako sledovat samotnou aukci, která se zastavila až na výsledné ceně 565 tisíc eur.

Přinesl loňský rok na trhu s uměním nějaký nový trend?

V uplynulém roce jsem zaznamenal opravdu vysoký nárůst nových zákazníků, kteří se o nákup umění zajímali čistě pragmaticky z investičních důvodů. Především jaro bylo z hlediska odhadů dalšího vývoje „co bude“ velmi divoké, protože se situace v Evropě doslova přes noc zcela změnila. To s sebou samozřejmě přineslo i výraznou dynamiku do aukčního dění. Co se poptávky týče, určitě si nemyslím, že došlo u našich zákazníků k nějaké výraznější změně preferencí, nejúspěšnější byly opět aukce současného a moderního umění. Ale situace se samozřejmě nedá zase tak snadno zveřejnit, protože pokud se člověk podívá třeba na vývoj českého a rakouského umění 19. století, je patrné, že se tato kategorie odvíjí v obou zemích zcela odlišně. V Česku je zájem o české umění 19. století stále výraznější. Naopak v Rakousku je už několik let patrný klesající zájem o tento segment, který pouze čas od času „rozčísne“ nějaká opravdová ojedinělá práce. Naproti tomu jsou tam teď hodně v kurzu malířky konce 19. a přelomu 19. a 20. století, zatímco řada prací dříve tradičně žádaných autorů 19. století své nové majitele hledá stále obtížněji.

Jaké aukce připravujete v nadcházejícím období?

Na začátku května nás čeká první aukční týden letošního roku, Classic Week s aukcemi obrazů 19. století, starými mistry a starožitnostmi. V aukci obrazů 19. století budeme nabízet nádherný a rozměrný obraz Eugena

FOTO: HN – HONZA MUDRA

von Blaase, který dlouhá desetiletí patřil do jedné české sbírky. Ale Blaas je samozřejmě jméno pro naši zahraniční klientelu, pro české zákazníky budou atraktivnější spíše jména jako Gabriel von Max či Alois Kalvoda, jejichž krásná díla budou nabízena v téže aukci. Do začátku května je to pro nás ale pořád hodně daleko, do té doby nás čeká ještě celá řada dalších aukcí, od zbraní a militarií přes asiatica až po tradiční velikonoční aukci v Salcburku.

DOROTHEUM

O GALERII

Dorotheum je největším aukčním domem ve střední Evropě. Jeho tradice sahá až do roku 1707, kdy bylo založeno římským císařem a českým králem Josefem I. V čele se čtyřmi aukčními týdny nabitými špičkovými pracemi klasické moderny i mezinárodní poválečné scény, starých mistrů a umění 19. století a celkem sedmi stovkami aukcí ročně patří Dorotheum k vedoucím evropským aukčním domům, v jejichž aukcích hojně prodávají i nakupují také zákazníci z Česka.

ZAMĚŘENÍ: AUČNÍ DŮM

SPECIALIZACE: výtvarné umění, šperky, historická vozidla, design

POČTY VÝSTAVNÍCH/AUČNÍCH AKCÍ ROČNĚ: 700 aukcí

PROVIZE OD NAVRHOVATELE/PRODÁVÁJÍCÍHO: 9,6–22 %

PROVIZE OD DRAŽITELE/KUPUJÍCÍHO: 15–28 %

DOROTHEUM
SEIT 1707

DOROTHEUM GMBH & CO KG

ADRESA: Dorotheergasse 17,
1010 Wien

TELEFON: +43 1 515 600

E-MAIL: kundendienst@dorotheum.at

REPREZENTAČNÍ KANCELÁŘ

ADRESA: Ovocný trh 580/2
110 00 Praha 1

TELEFON: +420 224 222 001

E-MAIL: info@dorotheum.cz

www.dorotheum.com

DOROTHEUM

ZALOŽENO 1707

Využijte našich zkušeností a mezinárodní klientely
pro dosažení nejlepších cen

Přijímáme luxusní hodinky, klenoty a šperky pro naše mezinárodní aukce ve Vídni

DOROTHEUM, Ovocný trh 580/2, Praha I
www.dorotheum.com

Rolex Oyster Perpetual Date Sea Dweller, Ref. 16600T, dosažená cena 89 600 €

Šest z deseti nejdražších obrazů v Česku se vydražilo v Galerii KODL

GALERIE KODL MÁ ZA SEBOU VYDAŘENÝ ROK. CELKOVÁ PRODEJNÍ ÚSPĚŠNOST DVOU VELKÝCH SÁLOVÝCH AUČÍ SE VYŠPLHALA NA 99 PROCENT, JAKO PRVNÍ V HISTORII ČESKÝCH AUČÍ VYDRAŽILA OBRAZ ZA VÍCE NEŽ STO MILIONŮ KORUN. „NESMÍRNĚ MĚ TĚŠÍ, ŽE MAGICKOU STOMILIONOVOU HRANICI PŘEKONAL OBRAZ RYZE ČESKÉHO AUTORA A PUTOVAL DO RUKOU ČESKÉHO SBĚRATELE,“ ŘÍKÁ MAJITEL GALERIE MARTIN KODL.

Jak hodnotíte vaši loňskou sezonu? Dařilo se vám v uplynulém roce tak, jak jste očekávali?

Celková prodejní úspěšnost našich dvou aukcí se vyšplhala na 99 procent. Jarní aukce dosáhla stoprocentní úspěšnosti. Dosud se tak stalo jen na naší podzimní aukci v roce 2022, jinak se to v dějinách českých aukcí nikomu nepodařilo. Podobný výsledek jsme nedohledali ani ve velkých světových aukčních síních. Právě celkové procento úspěšnosti považuji za zásadní měřítko kvalitní práce celého týmu aukční síně. Skrývá se za ním ohromné úsilí a velký kus štěstí. Potěšení mi dělá i skutečnost, že částka 768 milionů korun dosažená na našich dvou aukcích představuje 48 procent celkových tržeb všech aukcí v Česku. Velkou radost mám i z toho, že mezi deseti nejdražšími prodanými díly v Česku je šest vydražených na našich aukcích.

Trh s uměním obecně zažívá velmi úspěšné roky. Poveze se na rostoucí vlně i tento rok? Odhadujete, že padne nějaký zajímavý rekord?

Poslední dva roky byly skutečně v mnoha ohledech naprosto rekordní, ať již u nás nebo ve světě. Odhadovat, jak se bude situace vyvíjet dále, je těžké. Zdá se však, že i v tomto roce nejspíš budeme žít s vysokou inflací a politicko-ekonomickou nejistotou. Což lze paradoxně považovat za pozitivní zprávu pro trh s uměním, který si může nadále udržet silnou dynamiku jak na nabídkové, tak i poptávkové straně. Bezprecedentní situace na finančních a peněžních trzích mnoho lidí motivuje k hledání investičních alternativ, jako jsou sběratelské předměty a umělecká díla.

Loni na jaře jste obraz Bohumila Kubišty Staropražský motiv prodali v rámci aukce za více než 123 milionů korun. Jaký to byl pocit, když jste zjistil, že jste překonali stomilionovou hranici?

Povznášející a emotivní. Když byla odklepována částka převyšující sto milionů, sál povstal a tleskal. Nesmírně mě těší, že magickou stomilionovou hranici překonal obraz ryze českého autora a putoval do rukou českého sběratele. Toto výjimečné plátno náleží k základním dílům nejen českého, ale i světového kubismu. Staropražský motiv patří mezi formální i myšlenkově nejpropracovanější díla Kubišovy tvorby vůbec. Tím i mezi naprosté sběratelské unikáty, kterých se ve středoevropském prostředí objevuje velice pomálu. Dle mého názoru se jedná o jeden z nejvýznamnějších obrazů české výtvarné scény.

FOTO: GALERIE KODL

Mění se nějak struktura sběratelů a investorů? Láká umění nyní více mladé ročníky? Vnímají ho také jako zajímavé zhodnocení peněz?

Nejen v obavách z inflace se mnozí lidé poohlížejí po dalších možnostech zhodnocení nebo alespoň uchování hodnoty svých peněz a umění je určitě vhodné doplnění portfolia i pro širší finančně vzdělanou veřejnost.

GALERIE KODL

O GALERII

Galerie KODL je aukční, prodejní a výstavní síň založená na více než stoleté rodinné sběratelské tradici. Zaměřuje se na nákup a prodej obrazů, kreseb, grafik a plastik českého výtvarného umění 19. a 20. století. Během roku pořádá tematické výstavy a Letní výtvarný salon. Zajišťuje také odborné konzultace, soudněznalecké posudky a expertízy, restaurování či rámování obrazů. Galerie si zakládá na záruce prodáváných uměleckých děl a na maximálně profesionálním přístupu. V čele špičkového týmu odborníků a historiků umění stojí současný vlastník, soudní znalec PhDr. Martin Kodl.

ZAMĚŘENÍ: AUČNÍ, PRODEJNÍ A VÝSTAVNÍ SÍŇ

SPECIALIZACE A ZAMĚŘENÍ: výtvarné umění

POČTY AUČÍ ROČNĚ: 2

PROVIZE: 20 %

ROČNÍ OBRAT: cca 770 mil. Kč

KODL
G A L E R I E

GALERIE KODL

ADRESA: Národní 7,
110 00 Praha 1

TELEFON: + 420 251 512 728,
+ 420 602 117 440

E-MAIL: galerie@galeriekodl.cz

www.galeriekodl.cz

Dlouhá léta se snažíme přivádět lidi k umění, vysvětlovat, jak dokáže život zlepšit, prozářit. Považuji za velkou výzvu, když mohu klienty, kteří chtějí zprvu „jen“ výhodně investovat, postupně seznamovat s výtvarnými díly a působit jako jejich rádce a průvodce. Působí mi neskonalé potěšení, když se z pragmatických investorů stanou zapálení sběratelé. Stoupá také počet klientů mladší generace, kteří vnímají umění jako přirozenou součást života a jsou ochotni za ně utrácet. V současnosti zažíváme vzácné momenty. Celý život usiluji o to, aby české umění rezonovalo, a jsem rád, že se to daří.

Roste zájem o online aukce? Nebo se po covidové době všichni zájemci o umění spíše vrací do sálů.

Atmosféru ze sálové aukce nic nenahradí, proto je světové i české aukční síně stále pořádají, i když v hybridní formě, což znamená, že díla nakupují zájemci v sále, na telefonu a přes online platformy. Rozšíření sálových aukcí o online prostředí přivedlo k nákupům nové zájemce. Díky tomu se počet aktivních dražitelů na našich aukcích dramaticky zvýšil. Jejich vliv na výsledek aukcí je značný. Nejenže pomáhají svými příhozy ještě před začátkem aukce zvýšit konečnou cenu, ale také nakoupili i takřka polovinu prodaných položek.

Po čem je nyní na trhu poptávka? Jaký styl se momentálně nejlépe prodává?

Celosvětově celkem spolehlivě platí jednoduché pravidlo. Zájem o obrazy a vkus má generační posuny. Umění, které vznikalo v etapě dvou generací zpět, je to, které je aktuálně atraktivní. Já žiju v generaci, kdy umění z 19. století začalo chřadnout a začala ho nahrazovat česká moderna. Nyní začíná rezonovat poválečné výtvarné umění, které bylo trochu neoprávněně opomíjené. Teď totiž dospívá generace, kterou tohle období baví. Posiluje také trend z předchozích let, kterým je stoupající

nárůst cen u výjimečných děl dosud méně známých, ale kvalitních autorů. Stoupá také zájem o současné umění, jež nyní tvoří dvacet procent naší aukční nabídky, a vždy se všechna díla prodají. Ostatně sedm z deseti nejdražší vydražených obrazů současných tvůrců na českých aukcích se prodalo v naší galerii.

O jaké současné autoty je aktuálně v Česku největší zájem? Kdo je takzvaně horkým zbožím?

Nerad jmenuji, abych někoho neopomněl, ale zmíním jména těch současných výtvarníků, kteří loni při prodeji dosáhli autorských rekordů. Mohu namátkou uvést Rudolfa Burdu, Jana Kalábu, Stefana Milkova, Jana Pištěka, Adama Štecha, Karla Štědrého, Ivanu Štenclovou, Josefa Velčovského nebo fotografku Alžbětu Jungrovou

Na jaké vaše akce se můžeme těšit v tomto roce? Co atraktivního chystáte?

Letošní rok je opět velice bohatý a pestrý. V únoru jsme začali nekomerční výstavou ze sbírek známého sběratele, právníka a antikváře, spoluzakladatele Českého antikvariátu ATA Viléma Trmala. V březnu následuje již pátá samostatná online aukce našeho portálu Artslimitu, ta šestá se pak uskuteční v září. Tradiční velká jarní aukce se koná poslední květnovou nedělí a její součástí bude již klasicky charitativní dražba pro Centrum Paraple. Během června a července potěšíme všechny obdivovatele současného umění již šestým Letním výtvarným salonem pořádaným sekci Kodl Contemporary. Během podzimní aukce opět podpoříme Paměť národa. Po loňské velmi úspěšné dobročinné aukci pořádané ve spolupráci s Kunsthalle Praha pro Bátor Tábor, středoevropské centrum zážitkové terapie pro onkologicky i jinak těžce nemocné děti, budeme v prosinci znovu společně dražit díla současných autorů ve prospěch této organizace.

Inzerce

KODL
GALERIE

EK014929-2

NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ AUKČNÍ DŮM V ČESKU

BOHUMIL KUBIŠTA: STAROPRAŽSKÝ MOTIV • olej na plátně, 1911, 98 x 84 cm
vyvolávací cena: 25 000 000 Kč, dosažená cena: 123 600 000 Kč
nejdražší prodaný obraz českého autora v ČR

Tel.: +420 251 512 728, +420 602 117 440
Národní 7, Praha 1 • galerie@galeriekodl.cz

www.galeriekodl.cz

Běla Kolářová či Libor Vojkůvka. Arthouse Hejtmánek se připravuje na svou Zahradní aukci

V LOŇSKÉM ROCE VÉVODILA AUČNÍM ARTHOUSU HEJTMÁNEK DÍLA EMILA FILLY. HLAVNÍ TAHÁK SVÉ JARNÍ AUČE ZATÍM AUČNÍ DŮM TAJÍ. „MOHU ALESPOŇ ZMÍNIT NĚKTERÁ VELMI ZAJÍMAVÁ DÍLA, MEZI KTERÁ PATŘÍ JOSEFINA OD BĚLY KOLÁŘOVÉ, LÉČITELKA OD LIBORA VOJKŮVKY ČI OSAMĚLÝ VEČER II. OD JOSEFA BOLFA,“ ŘÍKÁ MAJITEL AUČNÍHO DOMU TOMÁŠ HEJTMÁNEK.

Jak hodnotíte vaši loňskou sezonu?

Byla neúspěšnější v desetileté historii našeho aučního domu. Myslím tím množství a procento prodaných z nabízených položek. Z celkového počtu více než tisíce položek našich čtyř aučků, ať již živých či online, bylo prodáno více než 90 procent. Podařilo se docílit mnoha nových aučských rekordů například u Libora Vojkůvky, Miloslava Hájka, Radoslava Kratiny, Josefa Vyletala, Pavla Janáka a jiných.

Přinesl loňský rok nějaký zajímavý trend?

Větší zájem je vždy o známější jméno autora výtvarného díla. Auční trh s uměním ovládá česká moderna 20. století, stále vyšších cen dosahují díla autorů z druhé poloviny 20. století.

V loňském roce jste započali prezentaci digitálního umění.

Budete se této formě umění věnovat i nadále?

Máme velikou radost, že jsme jako první auční dům v Česku úspěšně vydražili dílo digitálního umění. Určitě chceme s prezentací a prodejem tohoto nového média pokračovat. V minulosti to bylo často umění, jež inspirovalo svět technologií rozvíjet pole myslitelného. Virtuální svět ruku v ruce s technologiemi svou rychlostí došel až do současného bodu, kdy umělcům nových médií umožňuje vstoupit na trh s uměním. Pro nás jako galerii i auční dům to nyní znamená, že se musíme orientovat i ve sféře technologií a vymýšlet novou prezentaci těchto pestrých digitálních děl. Za loňský rok se nám podařilo se potkat s několika digitálními umělci, kteří svou tvorbu dělají jinak, než jsme byli doposud zvyklí.

Jaké jsou vaše plány pro letošní rok?

I v letošním roce máme v plánu dvě klasické živé a patrně jen jednu online aučku. Na podzim totiž chystáme rozsáhlou výstavu takřka neznámému malíři Josefu Kotrbovi, reprezentujícímu tvorbu naivního umění, konkrétně jeho dílu ze 60. až 80. let 20. století. Věřím, že výstava bude opravdu osvěžením na současném trhu s uměním.

Kromě obrazů dražíte i plastiky, zbraně, šperky, porcelán a další. Jaký je zájem o tyto typy uměleckých předmětů?

Zájem je určitě menší, než býval ještě v nedávné době před 20–30 lety. My však budeme tento segment nadále v našich aučkách nabízet a možná se nám podaří „vychovat“ novou generaci sběratelů. To ještě nakupovala dnes již mizící generace sběratelů starožitností přelomu 20. a 21. století. Dnešní mladá generace nemá o tyto typy uměleckých předmětů příliš zájem, což se však může časem změnit. Každá doba si určuje svou reprezentaci, to, co považuje za svou prioritu. Na druhou stranu má sběratelství v Česku velkou tradici a mělo by i nadále pokračovat.

FOTO: ARTHOUSE HEJTMÁNEK

Absolutními vítězi vašich dvou loňských aučků byla díla Emila Filly. Můžeme se těšit na tohoto autora i ve vaší další aučce?

Prozatím dílo Emila Filly nemáme, ale může se to ještě změnit. Příjem děl do zahradní červnové aučky trvá až do konce dubna.

Co dalšího nabídnete ve vaší jarní aučce?

To nejvýznamnější dílo zatím ještě nesdílují a možná se ještě objeví ten hlavní „tahák“. Mohu ale alespoň zmínit některá velmi zajímavá díla, mezi která patří Josefina od Běly Kolářové, Léčitelka od Libora Vojkůvky či Osamělý večer II. od Josefa Bolfa.

ARTHOUSE HEJTMÁNEK

O GALERII

Arthouse Hejtmánek, galerie i auční dům, se nachází v pražské Bubenci v domě ze 17. století, který majitelé – Marie a Tomáš Hejtmánkové – rekonstrukcí probudili z dlouhého spánku opět k životu. Společně s přílehlou zahradou slouží jako důstojný domov pro umění, starožitnosti a design. Najdete zde krásné věci, kterými se většina lidí ráda obklopuje a jež sbírá od nepaměti.

ZAMĚŘENÍ: AUČNÍ DŮM A GALERIE

SPECIALIZACE A ZAMĚŘENÍ: výtvarné umění, starožitnosti a design

POČTY VÝSTAVNÍCH/AUČNÍCH AKCÍ ROČNĚ: 1/4

PROVIZE OD NAVRHOVATELE/PRODÁVAJÍCÍHO: 15 %

PROVIZE OD DRAŽITELE/KUPUJÍCÍHO: 24 %

ARTHOUSE HEJTMÁNEK

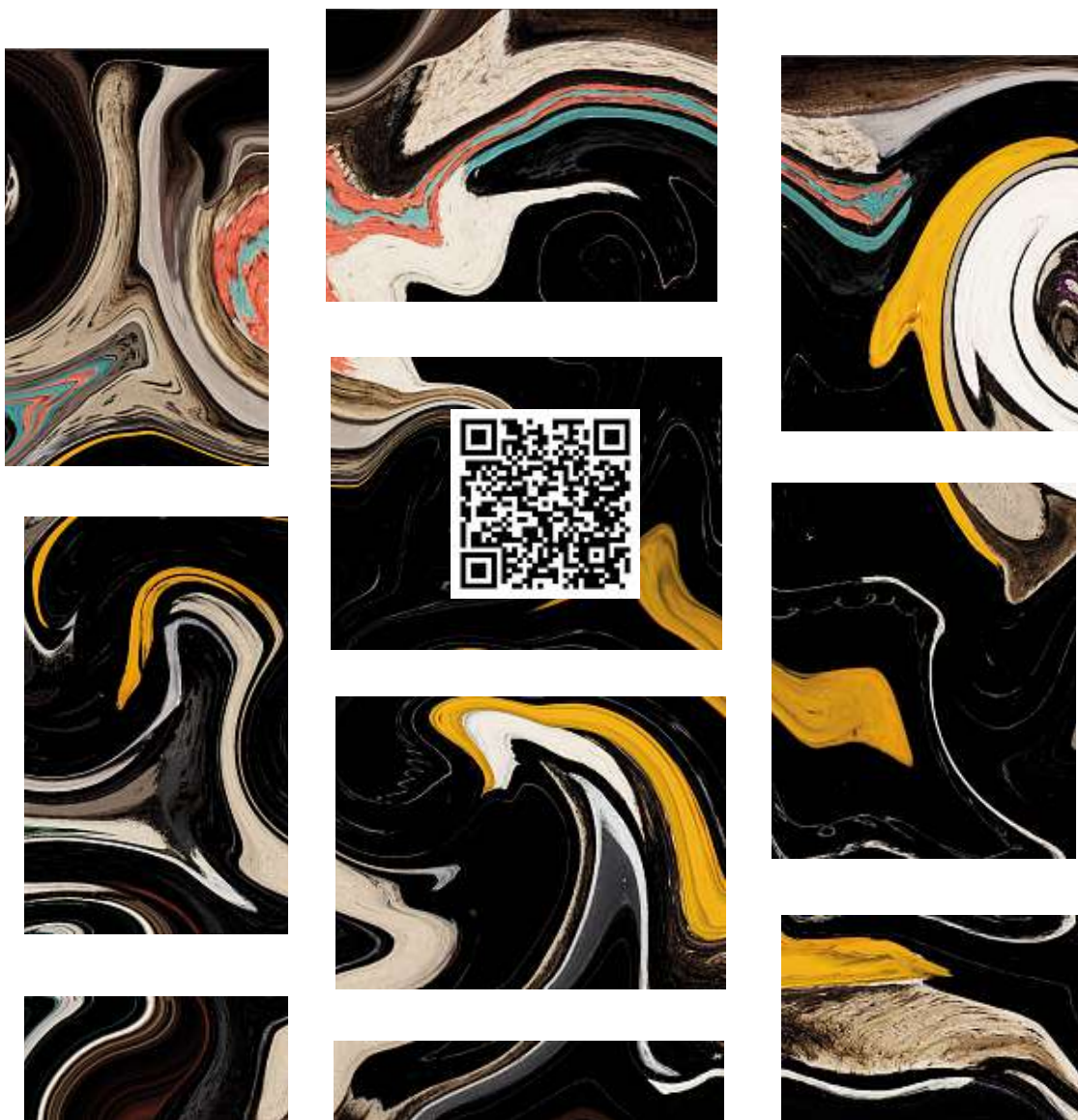
ARTHOUSE HEJTMÁNEK,
GALERIE A AUČNÍ DŮM S. R. O.

ADRESA: Goetheho 17/2,
160 00 Praha 6 – Bubeneč

TELEFON: +420 734 311 861,
+420 737 815 758

E-MAIL: info@arthousehejtmank.cz

www.arthousehejtmank.cz

ARTHOUSE HEJTMANEK

galerie a aukční dům

www.arthousehejtmanek.cz

Kunsthalle zve na výstavu, která se zabývá projevy bohémy po druhé světové válce

KUNSTHALLE PRAHA, KAM LONI ZAVÍTALO 110 000 NÁVŠTĚVNÍKŮ, AKTUÁLNĚ LÁKÁ NA VÝSTAVU BOHEMIA: PŘÍBĚH FENOMÉNU 1950–2000, VĚNOVANOU BOHÉMSTVÍ COBY VÝZNAMNÉ SLOŽCE UMĚLECKÉ IDENTITY. „SAMOTNOU ČESKOU BOHÉMU NA VÝSTAVĚ REPREZENTUJÍ UNIKÁTNÍ SNÍMKY LIBUŠE JARCOVJÁKOVÉ, PRŮKOPNICE FOTOGRAFICKÉHO DOKUMENTU LGBT SCÉNY V ČESKOSLOVENSKU 80. LET,“ ŘÍKÁ ŘEDITELKA IVANA GOOSSEN.

Máte za sebou první rok své existence. Jaký byl?

Byl to fascinující rok plný turbulentních změn, zároveň plný umění, objevování a konečně zase setkávání. Otevírali jsme v symbolické datum 22. února 2022, pouhé dva dny před ruskou invazí na Ukrajinu, navíc stále v době nejručnějších covidových omezení. Nepříjemně nás překvapil rapidní nárůst cen za energie, pozitivně zase obrovský zájem o návštěvu naší rekonstruované budovy včetně zahajovací multimediální výstavy Kinetismus: 100 let elektřiny v umění s velkým mezinárodním přesahem, která průměrně dosahovala na čtyři sta návštěvníků denně. V prvním roce života Kunsthalle jsme široké veřejnosti představili pět výstav a tři instalace. Na každý z našich výstavních projektů jsme měsíčně navazovali bohatým vzdělávacím programem. Uskutečnili jsme více než pět set workshopů či komentovaných prohlídek a dalších eventů. Třešničkou na dortu se pak pro nás stalo prestižní ocenění Grand Prix Architectů, které studio Schindler Seko Architects získalo za komplexní proměnu bývalé Zengerovy trafostanice na Kunsthalle Praha.

Aktuálně startuje (23. 3.) vaše výstava Bohemia: Příběh fenoménu 1950–2000. Co vše na ní bude k vidění?

Naše výstava pod vedením hostujícího kurátora Russella Fergusona se zabývá projevy bohémy po druhé světové válce, a to nejen v Evropě, ale i ve světě. Bohemia propojuje díla devětatřiceti umělců a umělekyní, mezi nimiž figurují rozmanité osobnosti jako Alice Neel, Wolfgang Tillmans, Nan Goldin a řada dalších. Někteří z těchto umělců se na společné výstavě objevují vůbec poprvé. Výstava autenticky zachycuje swingující Londýn šedesátých let v podobě děl Richarda Hamiltona nebo Kena Russella, stejně tak se ale můžete těšit na krátký film Roberta Franka a Alfreda Leslieho Pull My Daisy z roku 1959 nebo portréty radikální malířky Alice Neel. Příběh fenoménu na přelomu století uzavírá melancholické dílo Gabriela Orozca z Mexika či Wolfganga Tillmanse z Londýna, které konečkonců stále evokuje hédonismus a atmosféru barů Paříže 19. století, kde příběh bohémy započal.

Co dalšího plánujete pro tento rok?

V červnu návštěvníkům představíme například výstavu s názvem Lost in the Moment That Follows, která mapuje rozmanitou uměleckou sbírku významného rumunského sběratele Ovidia Sandora. Dalším tahákem pak bude podzemní výstava světově proslulé umělecké dvojice Elmgreen & Dragset. Tento dánsko-norský tandem je známý svým podvrtným humorem a mimořádným citem prolínat umění, design a architekturu. Jejich výstava v Kunsthalle Praha bude jejich vůbec první samostatnou výstavou v Česku. Zcela pohltní oba dva největší výstavní prostory Kunsthalle. Měřítkem, formou a obsahem to bude opravdu neopakovatelná výstava.

FOTO: KUNSTHALLE PRAHA

Vedle výstav, edukačních a kulturních programů vytváříte také vlastní sbírku. Na základě jakých kritérií a jaká významná díla obsahuje?

Sbírka Kunsthalle Praha momentálně obsahuje přibližně dva tisíce sbírkových předmětů a skládá se ze tří pomyslných pilířů, od moderního přes poválečné po současné umění. Koncentrujeme se na významné a originální autory a umělecké směry z Česka a střední Evropy v kontextu příkladů mezinárodního umění.

KUNSTHALLE PRAHA

O GALERII

Kunsthalle Praha je nové místo pro umění na pražském Klárově. Jako nestátní a neziskovou platformu k propojování české a zahraniční umělecké scény ji založila nadace The Pudil Family Foundation. Kunsthalle vznikla konverzí historické Zengerovy transformační stanice z 30. let 20. století, v současnosti vytváří moderní galerijní prostředí pro umělecké výstavy, inovativní vzdělávací programy a kulturní eventy pro širokou veřejnost. Nabízí tři rozsáhlé galerijní prostory, design shop, bistro i kavárnu s historickou terasou s výhledem na Petřín a Pražský hrad.

ZAMĚŘENÍ: GALERIE, NESTÁTNÍ A NEZISKOVÁ

SPECIALIZACE A ZAMĚŘENÍ: výstavy současného a moderního umění (tematické, sólové, české či zahraniční umělkyně či umělci)

POČTY VÝSTAV ROČNĚ: 5–6

VSTUPNÉ: Plné vstupné 290 Kč, snížené 180 Kč, zdarma členky, členové a děti do 15 let + členství Junior*ka zdarma ve věkovém rozmezí 15–26 let na celý rok.

KUNSTHALLE PRAHA

ADRESA: Klárov 132/5,
118 00 Praha 1

TELEFON: +420 241 004 111

E-MAIL: info@kunsthallepraha.org

www.kunsthallepraha.org

FILATELIE | FLAŠKA

EK014907-2

O GALERII / AUKČNÍ SÍNĚ

Filatelie Flaška je aukční firma, která pořádá aukce v reálném čase pomocí online dražby či možnosti dražby po telefonu obdobně jako na sálových aukcích.

Zaměřuje se pouze na poštovní známky z celého světa a v aukcích se objevují především nejvýznamnější československé známky.

Nabízíme kompletní servis od poradenství, zprostředkování znaleckých posudků po privátní prodej.

ZAMĚŘENÍ: POŠTOVNÍ ZNÁMKY

POČTY VÝSTAVNÍCH/AUKČNÍCH AKCÍ ROČNĚ: 4

PROVIZE OD NAVRHOVATELE/PRODÁVAJÍCÍHO: 0–15 %

PROVIZE OD DRAŽITELE/KUPUJÍCÍHO: 16,94 %

PETR FLAŠKA | PRAHA

FILATELIE PRAHA S.R.O.

ADRESA: Sokolská 1605/66, 120 00 Praha 2

TELEFON: +420 723 344 415

E-MAIL: info@filatelie-flaska.cz

www.filatelie-flaska.cz

FILATELIE

PETR FLAŠKA | PRAHA

Pořádání aukcí poštovních známek

filatelie-flaska.cz

EK014907/1

TRAFO GALLERY

O GALERII

Trafo Gallery vznikla v roce 2006 jako spolek přátel umělců a výtvarného umění v bývalé vysočanské trafostanici s názvem Spolek Trafafačka. Od roku 2016 působí v holešovické tržnici a připravuje ročně šest skupinových i samostatných výstav českým a středoevropským umělcům, ke každé vydává dvojazyčnou publikaci.

Spolupracuje s více než 50 umělci v oblasti malby, sochy, fotografie a intermédií, mezi nimiž jsou Jan Kaláb, Jakub Nepraš, Michal Cimala, Michael Rittstein, Jaroslav Róna a další, jejichž díla nabízí k prodeji.

ZAMĚŘENÍ: GALERIE A NAKLADATELSTVÍ

SPECIALIZACE: současné výtvarné umění

POČTY VÝSTAVNÍCH/AUKČNÍCH AKCÍ ROČNĚ: 6

TRAFO GALLERY

ADRESA: Hala 14 Pražské tržnice
Bubenská nábřeží 306/13
170 00 Praha 7

TELEFON: +420 739 517 758

E-MAIL: trafogallery@trafogallery.cz

FB: trafo_galerie

IG: trafo_gallery

www.trafogallery.cz

EK014919/1

EK014919-2

GALERIE ART PRAHA

O GALERII

Galerie ART Praha je prestižní pražskou galerií, která prezentuje především významné a kvalitní české a slovenské malíře 19. a 20. století. Na trhu působíme už více než 20 let a najdete nás v samém centru staré Prahy, na Staroměstském náměstí naproti Orloji. Tradice Galerie ART Praha sahá do roku 1994 a za dobu své existence se galerie stala partnerem pro celou řadu významných sběratelů umění. Zaměřujeme se především na exkluzivní sálové aukce, příjem a prodej kvalitních uměleckých děl. Pravidelně pořádáme také online aukce, nabízíme možnost komisiho prodeje a v neposlední řadě pořádáme výstavy českých a slovenských umělců.

ZAMĚŘENÍ: GALERIE A AUČNÍ DŮM

SPECIALIZACE A ZAMĚŘENÍ: výtvarné umění, design

POČTY VÝSTAVNÍCH/AUČNÍCH AKCÍ ROČNĚ: 2

PROVIZE OD NAVRHOVATELE/PRODÁVÁJÍCÍHO: 14 %

PROVIZE OD DRAŽITELE/KUPUJÍCÍHO: 22 %

GALERIE ART PRAHA

GALERIE ART PRAHA S.R.O.

ADRESA: Staroměstské nám. 548/20

TELEFON: +420 602 233 723

E-MAIL: galerie@g-a-p.cz

www.galerie-art-praha.cz

EK0148862

JARNÍ SÁLOVÁ
AUČE

13.5.2023

16:00 Café Louvre

GALERIE ART PRAHA

PŘEDAUČNÍ VÝSTAVA

28.4. - 12.5.

denně: 10 - 18h

Josef Šíma - Krajina

EK0148861

Inzerce

Jan H. Vitvar a Jan Králík

EK015041

Jan Králík je nejen uznávaný odborník na dějiny cyklistiky, ale také má dar člověka vyhecovat. Čili když mi na závěr našeho rozhovoru o jeho knížce Na kohouta si vyskočím nabídl si jízdu na jednom takovém historickém kole vyzkoušet, nedolal jsem. A přiznávám, že to pro mě byla hodně vysoká škola života.

UŽ 33 LET JSME
RESPEKT

Budte s námi každý týden
za 160 Kč měsíčně

RESPEKT.cz/svatek

OBJEVUJEME KRÁSU A NOVÉ INVESTIČNÍ PŘÍLEŽITOSTI PRO VÁS

BERÁNEK VLASTIMIL
PROŠEK JAROSLAV
SMRČEK ELA
OLIVA ADÉLA

VÝHRADNÍ OBCHODNÍ ZASTOUPENÍ
PRO ČESKOU A SLOVENSKOU REPUBLIKU

GALERIE KROUPA
VORŠILSKÁ 5 / PRAHA 1
SMETANOVO NÁM. 60 / LITOMYŠL

MARKÉTA MAGIDOVÁ

MOJĚ SLADKÁ NEJEDLÁ
PLANĚTA

MY SWEET INEDIBLE
PLANET

9/2 2023—1/5 2023